

Sovjetska delegacija brani načelo, da je treba zgraditi trden in trajen mir

Molotov o mirovni pogodbi s Finsko in o nekaterih ekonomskih vprašanjih

Pariz, 16. avgusta. (Tass). Molotov je imel 15. avgusta na pariški konferenci naslednji govor:

Gospod predsednik, gospodje delegati! Zaključujemo razmatranje vprašanj, ki so jih postavili predstavniki nekdanjih sovražnih držav. Nekateri so odklonili, da bi govorili tukaj, ker bodo svoja naziranja rajši razložili v komisijah. Človek se vprašuje, zakaj ne bi govoril, če ima nekaj povedati v primeru, da predlogi, ki jih je skupno izdelal Svet štirih mini-

strov, naletijo na neosnovano nasprotovanje in zaradi tega potrebujejo obrazložitev. Zakaj odklanjati besedo? Sovjetska delegacija je drugačnega mnenja. Ona smatra za potrebno, da brani predloge, ki so bili sprejeti z njenim sodelovanjem in predloženi konferenci v pretres. Slišali pa smo tudi drugačne izjave. Sovjetski delegaciji se n. pr. pripisuje marsikaj, česar ni povedala. Vendar pa delegati vedo, kaj pove sovjetska delegacija, še preden je to objavljeno.

pot se je Sovjetska zveza na vse načine potrudila, da ji olajša njena bremena. Sovjetska zveza je odstopila od okupacije Finske in oprostila to malo državo velikih okupacijskih stroškov, kar je močno olajšalo breme reparacijskih pogojev, ki so ji bili postavljeni in ki jih ona čestno izpolnjuje. Zaradi želje po blagohotni politiki do demokratične Finske in v razumevanju, da je carska Rusija zagrešila nasproti mali Finski veliko napak, se je sovjetska vlada omejila na to, da je Finsko čim manj obremenila glede reparacij, ki morejo povrniti le nezaten del ogromne škode.

Sovjetska zveza se je nasproti Finski posluževala in se bo posluževala politike dobrega sosedstva v kolikor se bo Finska nasproti Sovjetski zvezi posluževala enake politike in se ne bo ponovno izkazala kot orodje proti Sovjetski zvezi. Najdejo se ljudje, ki skušajo špekulirati z nesoglasji, ki obstojajo glede gotovih točk med velesilami. Naši sosedje Finski ne bi svetovali, da bi se pustila potegniti v tvrstne načrte, niti da bi popustila takšnemu pritisku. Izrabljanje Finske kot orožja v rokah velesil je imelo vedno žalostne rezultate za Finsko. Tega ne bi smeli pozabiti. Zaradi tega zaključuje sovjetska delegacija, da se morajo pogoji premirja, ki so ga podpisale Velika Britanija in Sovjetska zveza kakor tudi Finska sama, odražati v sedanjih mirovni pogodbi.

Mirovna pogodba s Finsko

Prehajam k vprašanju mirovne pogodbe s Finsko. Finska delegacija je razložila svoje pripombe in svoje predloge, skušajoč modificirati pogoje premirja. Seveda je imela formalno pravico, da to stori. Omejil se bom na pripombo, da v teku dolgih mesecev, ko smo v Svetu ministrov za zunanje zadeve razpravljali o mirovni pogodbi, Finska ni predložila niti enega amandementa. O obstoju teh amandementov smo izvedeli šele danes. S svoje strani je sovjetska delegacija mnenja, da pogoji premirja, ki sta ga podpisali ne samo Sovjetska zveza in Velika Britanija, temveč tudi Finska sama, predstavljajo dobro osnovo za mirovno pogodbo s Finsko.

Teritorialne spremembe izključene

Finska delegacija je vprašala za možnost teritorialnih sprememb. Sovjetska delegacija za to ne vidi nobenih razlogov. Sovjetska zveza je mnogo storila, da more Finska živeti po svoji volji. To bi Finska zaman pričakovala od carske ruske vlade. Finska je prešla svojo neodvisnost, suverenost in svobodo iz rok sovjetske države. Vendar pa so se od leta 1918—1922, ko je bila sovjetska država še slabotna in neutrjena, meje Sovjetske zveze s Finsko večkrat pokazale kot slabo zavarovane, vpadli finskih belogardistov na naše ozemlje niso prenehali. Seveda v tem primeru finske napadalne sile niso bile ničesar drugega kakor orodje v rokah zunanjih sil, v rokah imperialističnih sil, ki so bile sovražne sovjetski državi, ki so jo na vse načine skušale oslabiliti in se v ta namen niso ustavele pred nobenim sredstvom. Tedaj pa se je pričela vojna, ki jo je hitlerjevska Nemčija vsilila Evropi in vsemu svetu.

V tej dobi je bilo za sovjetsko vlado posebne važnosti, da ostanje meje Sovjetske zveze, posebno meje v leningrajskem področju, mirne in izvezte od sovražnikovega napada. Zaradi tega so bila, kakor je vsakomur znano, v letu 1939 dolga pogajanja med sovjetsko in finsko vlado. Pri teh pogajanjih je šlo za malenkostne mejne spremembe v leningrajskem področju, kjer je finska meja potekala samo 30 km od tega mesta, to je v razdalji artilerijskega strela. Sovjetska zveza je predlagala, naj bi se finska meja pomaknila za kakih dvajset ali trideset kilometrov nazaj in obljubila Finski v vzhodni Kareliji dvakrat razsežnejše ozemlje, kot to, ki bi ga Finska odstopila v leningrajskem področju. S pogajanjem nam ni uspelo doseči ničesar. Vojna, ki nam jo je Finska vsilila pozimi 1939—1940, je bila huda za Sovjetsko zvezo in Finsko, vendar pa se stvar tu še ni ustavila.

V letu 1941 se je Finska pridružila ostalim nemškim satelitom in napadla Sovjetsko zvezo. Posledica tega je bila, da je Leningrad izkusil dolga meseca blokado, kakršne ni bilo treba med vojno prenašati nobenemu drugemu velikemu mestu. Dve leti in pol so Nemci s pomočjo finskih čet oblegali Leningrad, ki je štel nad 3 milijone prebivalcev. Skoraj dve leti in pol so na Leningrad, junaško mesto in ponos naše države, padale težke bombe, prestopi je moral izredne težkoče in doprinesiti ogromne žrtve. Ta blokada Leningrada je bila mogoča, kjer je bila Finska na nemški strani. Zaradi tega takrat, ko je šlo za mejo v leningrajskem področju, v Sovjetski zvezi ni nihče razumel položaja, po katerem je finska meja ostala 30 km od tega mesta. Nihče v Sovjetski zvezi ne bo več pristal na to, da riskiramo Leningrad. Tak je položaj glede glavnega teritorialnega vprašanja po pogojih premirja in po osnutku mirovne pogodbe s Finsko.

Ne bom se ustavljal ob drugih teritorialnih vprašanjih.

Finska bo vrnila le del vojne škode

Finska delegacija je nato sprožila vprašanje o znižanju reparacij. Moram reči, da je v tem vprašanju Sovjetska zveza šla Finski na roko kjerkoli je bilo mogoče. Storjeno je bilo vse, da se realizirajo sklepi o reparacijah, da se pripomore k obnovi in nadaljnjemu dvigu finske industrije in da bi bili pogoji in značaj tozadevnih ekonomskih členov za Finsko čim bolj sprejemljivi. Prišlo je do tozadevnega sporazuma. Poleg tega ne bi

smeli pozabiti, da je izmed nekdanjih zaveznikov Nemčije Finska edina dežela, ki ni bila podvržena okupaciji inozemskih čet. Sovjetska zveza je imela dovolj sil, da bi zasedla Finsko po strmoglavljenju njenega fašističnega režima, da bi poslala tja svoje vojaštvo in se ponasala kakor imajo navado zmagovalci. Čeprav smo imeli za to vse materialne in vojaške možnosti kakor tudi vse politične in moralne motive, je bila Finska izvzeta od okupacije inozemskih čet. S tem je bila oproščena tudi velikih stroškov okupacije.

Vse to dokazuje, da je sovjetska vlada z vseh vidikov upoštevala položaj te male države, kljub težkim zločinom, ki jih je zakrivila v tej vojni. Ko je Finska odstranila iz svoje vlade hitlerjevske hlapce in stopila na demokratično

Vprašanja, ki smo se jih dotaknili v diskusiji

Sedaj bi prešel na izjave, ki so bile tukaj podane o drugih temah. Tukaj se je ponovno poudarjalo vprašanje takimi imenovanih »enakih možnosti«. Ameriški delegat je tokrat nasprotoval opombam, ki sem jih naredil 13. avgusta o tem vprašanju. Najsi bo kakorkoli, reči moram, da smatra sovjetska delegacija opombe, ki so bile takrat podane, še sedaj za upravičene tozadevne nasprotovanja pa slabo utemeljene. Trdi se, da kadar gre za enakopravnost na ekonomskem torišču med močnimi silami na eni in od vojne oslabilimi ali malimi državami na drugi strani, najbolj konvenira načelo »enakih možnosti«. Trdi se tudi, da v takih primerih ni mogoče najti boljšega načela. Tedaj mi dovolite, da vas nekaj vprašam: Zakaj predlagate, da naj bi se držali tega odličnega načela samo 18 mesecev po sklenitvi mirovne pogodbe? Če je to načelo tako dobro, potem bi mogoče konveniralo, da bi ga postavili za neomejeno dobo? Nihče ne bo tega zahteval in mi razumemo zakaj. Zaradi tega, ker prizadete države, majhne in od vojne oslabiljene države, ki jih hočejo prisiliti, da bi se držale tega načela, niso tega mnenja. Treba je vprašati dotične države, kakšno je njihovo mnenje o tem načelu.

Zakaj ravno Združene države in ne Islandija vztrajajo na izvajanju načela »enakih možnosti«? To ni slučaj. Predlagajo, naj bi to načelo sprejeli za premagane države; Združene države in tudi Velika Britanija kažejo v tem veliko trdovitost, čeprav bi Velika Britanija težko odobrvala popolno uporabo tega načela »enakih možnosti« n. pr. v Indiji. Nihče pa ne more reči, da je neomejena uporaba načela »enakih možnosti« v enaki meri ugodna za šibke države in velesile, za močne in majhne države. Tega ne more nihče dokazati. Zaradi tega Italija, Romunija, Bolgarija, Madžarska in Finska temu nasprotujejo in če vi tega ne mislite jih vprašajte, če pristajajo na neomejeno uporabo načela »enakih možnosti«.

ZSSR brani ekonomske interese malih držav

Jasno je, da je neomejena uporaba tega načela v praksi dobra le za tiste, ki imajo moč in bogastvo, za tiste, ki si hočejo s svojim kapitalom podrediti tiste, ki so šibkejši. Če upoštevamo interese narodov teh dežel, moramo biti skromnejši in ne smemo vsiljevati tega, kar bi moglo zadržati ekonomijo šibkejših držav. V tem vprašanju bi bilo veliko bolj demokratično, da pustimo malim državam, da glede tega same povedo svoje mnenje, ne da bi jim vsiljevali bremena, ki so zanje izredno težka in nesprejemljiva.

Napačno je mnenje, da sovjetska delegacija nasprotuje potrebi, da bi se povrnila lastnina zaveznikov, ki so trpele na ozemlju te ali one nekdanje sovražne države, ker ne vztraja na reparacijskih zahtevah. To je netočno. Mi nismo za popolno odškodovanje posestnikov zaveznikov dežel za škodo, ki jim je bila povzročena na ozemlju nekdanje sovražne države, ampak za delno odškodovanje, kakor se to izvaja v pogledu reparacij, kjer se načelo delne kompenzacije uporablja še najbolj dosledno. Tedaj, se bo uvaževala pravica in obenem se bodo upoštevale resnične možnosti premaganih držav.

Delegat Združenih držav, ki je govoril tukaj, se je po eni strani navduševal za potrebo odškodovanja posestnikov, ki so utrpeli škodo na ozemlju nekdanjih sovražnih držav, po drugi strani pa se je izjavil proti reparacijam in na vse načine poudarjal ogromno breme, ki ga te države predstavljajo za premagane države. Združene države so odklonile prijaviti svoj podpis pod poglavje o reparacijah v osnutkih mirovni pogodbi z Romunijo, Madžarsko, Bolgarijo in Italijo. Posledica tega je kričeče nasprotje. Sovjetska delegacija ne more soglašati s tem položajem.

Ponovno se je govorilo o Grčiji. Govorilo se je, kako velike so zasluge Grčije za obrambo naše skupne stvari. In to je popolnoma res. Grško ljudstvo se je junaško borilo za našo skupno stvar proti našim sovražnikom. Zakaj se v tem trenutku nihče ne spomni na tiste ljudi, na tiste junake, ki so se udeležili grškega narodno-osvobodilnega gibanja, znanega pod imenom EAM in ki so bili junaki te veličastne borbe v Grčiji (ploskanje). Poudariti zasluge Grčije v naši skupni osvobodilni borbi proti Nemčiji in njenim satelitom ter istočasno pozabiti na tiste resnične junake, ki so pristali na največje žrtve in ovenčali Grčijo s slavo v borbi proti fašizmu, je nemogoče. Ne bi smeli pozabiti teh važnih in neizpodbitnih dejstev.

Z druge strani pa, ko grški predstavnik razlaga svoje aneksionistične načrte, ko zahteva, da mu odrežemo kos bolgarskega ozemlja, kos albanskega ozemlja in gre skoraj tako daleč, da predlaga razčlenjenje Albanije, zakaj ne kritiziramo teh izjav grškega predstavnika? Kaj je slabega v tem, če ta ali oni delegat kritizira njegove osvajalne načrte? Vendar pa, hvaliti Grčijo in sprejemanje niti besede o teh govornih aneksionističnih značajah, ki so jih imeli uradni predstavniki Grčije, ali bi ne bilo to vzpodbujanje k takšnim govornem? Zaradi tega moramo opozarjati na zasluge junaškega grškega ljudstva, vendar pa kadar uradni predstavniki Grčije postavljajo protidemokratične in netočne zaključke, jih moramo kritizirati, da sčasoma odvrememo pustolovce od njihove nevarne pustolovske politike (ploskanje).

Proti odložitvi mirovne konference

Končno moram povedati nekaj tudi o mirovni konferenci. Sovjetska delegacija ne more ostati brezbržna do poročil, ki so bila zadnji čas objavljena v tisku o načrtih za odložitve konference, o prekinitvi njenega dela itd. Sovjetska delegacija tudi nikakor ne more prezreti, da nekateri predstavljajo lažna poročila kot mnenje sovjetske delegacije. Sovjetska delegacija je mnenja, da moramo stremeti, da soglasno rešimo naše težko delo, da čim prej izpolnimo nalogo, ki smo si jo zadali.

Mi smo mnenja, da bi bilo prej bolje odložiti druge stvari kot pa mirovno konferenco. Tudi smo mnenja, da se ne smemo omejit na začasn mir, kakor je to dejal nekdo, ki je govoril na naši konferenci. Mi smo za to, da naše delo pripomore k ustanovitvi trdnega in trajnega miru, miru, ki ga pričakujejo veliki in mali narodi in h kateremu stremijo vsi miroljubni narodi.

Predlog o začasnem miru ne more naleteti na podporo na tej mirovni konferenci. Mi se nismo zbrali na mirovni konferenci, da bi odlašali z vzpostavljanjem miru v Evropi. Naša naloga je, da pomagamo vzpostaviti trden mir in da s skupnimi napori zagotovimo izvršitev te plemenite naloge. Molotov.

Tisoči Kanadčanov podpirajo zahtevo jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci

Predsedniku vlade LRS Mihi Marinku

Toronto, 15. avgusta.

V imenu velikega slovenskega festivala v Torontu v Kanadi 14. avgusta pošiljamo Vam in ljudstvu Slovenije bratske pozdrave. Tisoči Kanadčanov podpirajo zahtevo jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci po vrnitvi Julijske krajine in Trsta Jugoslaviji kot pravično rešitev, ki je v skladu z načeli listine Združenih narodov.

Naj živi svobodna in združena Slovenija! Naj živi ljudstvo svobodne in združene nove Jugoslavije pod vodstvom maršala Tita! Predsednik festivala Jurij Matešič.

Diskusija o ekspoziciji madžarskega delegata Gyöngyösy-a

Sovjetska zveza ima zakonito pravico, da zahteva povračilo vojne škode od bivših sovražnih držav

je izjavil Višinski

Pariz, 16. avgusta. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Na dopoldanski plenarni seji mirovne konference je bila generalna diskusija o izjavi predstavnika Madžarske Gyöngyösy-a.

Prvi je dobil besedo šef češkoslovaške delegacije in minister za zunanje zadeve Jan Masaryk. V svojem govoru se je posebno zadržal pri trditvah Gyöngyösy-a, da madžarska manjšina v Češkoslovaški nima vseh pravic in da je preganjana; dalje pri njegovi zahtevi, da se preneha z izseljevanjem Madžarov in da pošlje mirovna konferenca na lice mesta komisijo strokovnjakov, da prouči spor med Madžarsko in Češkoslovaško; ter na njegovi izjavi, da se bo Madžarska sklicevala na »načelo, da pripada ozemlje prebivalstvu«, v kolikor vztraja Češkoslovaška na tem, da se izselijo vsi Madžari.

Odgovor Masaryka madžarskemu delegatu

Jan Masaryk je dejal, da si je, ko je poslušal govor madžarskega predstavnika, zastavil dve vprašanji. Prvi, ali ni že slišal podobne izjave v dobi med 1918 in 1938, letom, izjave raznih madžarskih admiralov in drugih uradnih predstavnikov tedanje Madžarske. Drugič, kdo je dobil to vojno — Madžarska ali Združeni narodi, kdo je pozvan, da pride na to konferenco samo za to, da da izjavo in potem gre, Madžarska ali Češkoslovaška.

Nato je izjavil, da ideja o izseljevanju prebivalstva ne izhaja od Češkoslovaške in da se je Češkoslovaška 20 let trudila, da dokaže kako ji je ideja o izseljevanju tuja. Toda ni čudno, da je madžarski delegat izbral Češkoslovaško republiko za glavno točko v svoji izjavi. On vsekakor smatra, da je z ofenzivo mogoče najbolje skriti mnoge stvari, ki so se odigrale v zadnjih 20 letih.

Masaryk je nato dejal, da so šefi madžarske manjšine v Češkoslovaški bili tesno povezani s Heinleinom in Frankom, da se madžarska manjšina ni v ničemer razlikovala od nemške manjšine, da so Madžari aktivno in s precejšnjimi silami sodelovali na strani Nemcev proti slovaški vstaji 1945. leta itd. Po vseh teh izkušnjah, o katerih si drzne govoriti madžarski delegat — je nadaljeval Masaryk — se ni mogoče čuditi, da nismo zopet dali vseh pravic in privilegijev Madžarom, ki so jih tako dolgo očitno zlorabljali. Katera dežela na svetu bi postopala drugače? Zadržanje madžarske in nemške manjšine v Češkoslovaški je bilo enako. Toda mi smo vedno razlikovali med nemško in madžarsko manjšino in bomo delali to tudi v bodoče. Želimo živeti v dobrem sosedstvu z zares demokratično Madžarsko.

Masaryk je nato pripomnil, da se v

osnutku mirovne pogodbe nič ne govori o vprašanju izseljevanja in da se zato ne bo podrobneje zadržal na tem, toda, da je včerajšnji Gyöngyösy-jev govor služil kot najbolj prepričljiv argument, da je treba to proučiti.

Zahtevamo od vas — je dodal Masaryk — da posvetite večjo pažnjo temu vprašanju, a mi vam bomo nudili vse možnosti, da sami uvidite in da se sami prepričate, da želimo rešiti to vprašanje humano, odkrito in demokratično. Podčrtal je, da je Madžarska zares pristala samo na delno rešitev tega problema in da je poizkušala preprečiti pravo in dokončno rešitev. On je tudi izrazil mišljenje, da stališče Madžarske v tem vprašanju dokazuje, da še ni pripravljena opustiti starega dobro znanega revizionizma. Na koncu je Masaryk izjavil, da je zelo nerad govoril, toda da je moral povedati, da je končno po mnogih letih in po mnogih težkih izkušnjah našla poštena rešitev madžarskega problema.

Beloruski delegat: Ne smemo sklepati maščevalnega miru

Šef beloruske delegacije Kiseljev, ki je govoril za Masarykom, je v zvezi z izjavo predstavnika Madžarske izjavil, da je brez dvoma dejstvo, da je madžarska profašistična vlada 1938. leta sklenila zvezo s hitlerjevsko Nemčijo, da je napadla Češkoslovaško in Jugoslavijo in da se je 17 najboljših madžarskih divizij borilo na vzhodni fronti ter da je kvizlinška vlada Madžarske storila vse za Nemčijo v dolgi in krvavi vojni. Kiseljev je nato omenil, da smatra beloruska delegacija, da kljub temu ne smemo sklepati maščevalnega miru. Ne smemo pozabiti, (Nadaljevanje na 2. strani.)

Jugoslovanska delegacija na mirovni konferenci v Parizu. Od leve proti desni: Edvard Kardelj, Vladimir Dedijer, dr. Vladimir Bakarič, dr. Ljubo Leontič in dr. Zlatan Sremec.

Diskusija o ekspozeju madžarskega delegata

Nadaljevanje s 1. strani.

da je Madžarska zapustila Hitlerjevo Nemčijo in ji 27. oktobra 1944. leta napovedala vojno, kar je ugotovljeno tudi v osnutku mirovne pogodbe.

Govorec nato o vprašanju izseljevanja, je dejal, da je treba pomniti, da del Madžarov, ki so živeli v Češkoslovaški, ni prenehal tam z motnjami in kaljenjem dobrih odnosov med Madžarsko in Češkoslovaško tako, da se je Nemčija celo mogla poslužiti teh incidentov za izgovor, da je vzela od Češkoslovaške gotove dele in jih dala Madžarski. To je bilo storjeno z dunajsko arbitražo 2. novembra 1938. leta. Beloruska delegacija smatra, da je zaželjeno, da se odstranijo sledovi motenj in vzrokov, ki bi v bodočnosti znova lahko povzročili težkoče med Češkoslov. in Madžarsko. To je potrebno, ker vzpostavitev dobrih odnosov ne bo koristila samo interesom madžarskega in češkoslovaškega prebivalstva, temveč bo tudi ugoden činitelj miru v tem delu Evrope.

Kiseljev je na koncu izrazil upanje, da bo vzpostavitev miru z Madžarsko pripomogla razvoju demokratičnih sil mlade Madžarske republike in olajšala vzpostavitev odnosov z njenimi sosedi.

Nato je govoril še ameriške delegacije Byrnes. Po nekaterih pripombah, o postopku in nastopanju predstavnikov bivših sovražnih dežel, kakor tudi o njihovih izjavah, je pričel

govoriti — kakor je to sam dejal — o klevetah, ki so bile izrečene na govorniškem odru proti Ameriki. On je izjavil, da se dviga proti slabemu prikazovanju njenega stališča in vzrokov in proti obtožbam, naperjenim proti italijanski vladi. Dejaj, da je sovjetski predstavnik ki je opomnil Italijo, naj se čuva pred gospodarskimi ambicijami gotovih veselij, omejitvi sil, ki so obogatele v tej vojni in da upa, da sovjetski predstavnik ni mislil na Ameriko.

Nato je izjavil, da je sovjetski zastopnik iznesel trditve, da je ameriška zahteva po odškodnini izgubljene ali poškodovane lastnine v bivših sovražnih državah krivična in da predstavlja gospodarsko obremenitev teh držav. Byrnes smatra nato, da zadovoljitev teh zahtev ne predstavlja tako težke obremenitve, kakor je tista, ki bi te države zadelo s plačevanjem reparacij Sovjetski zvezi.

Izjavil je tudi, da Amerika ne soglašuje s tolmačenjem sovjetske delegacije, ki pravi, da ekonomske klavzule o sistemu najbolj zainteresiranih držav, ki jih je predložila ameriška delegacija predstavljajo del prizadevanj, da se bivše sovražne države sebiho izkoristijo s strani ZDA. Byrnes je nato zastopal načelo enakosti ekonomskih možnosti za vse države in je izjavil, da bočejo sedaj ta princip nasliti kot metodo zaslužjevanja in izrabljanja slabših s strani močnejših.

in mi lahko zahtevamo plačilo v celoti za tiste zločine in grehe, ki so jih izvršile nad nami bivše sovražne države. Toda pri tem je treba imeti občutek pravičnosti in umerjenosti. Mi branimo to načelo, toda na žalost delegacije, ki so pripravljale osnutke mirovni pogodbe, nočejo pristati na to načelo. V tem je eno izmed glavnih nesoglasij, ki so ovirala, da se doseže soglasnost v pogledu gospodarskih odstavkov, glede katerih je treba doseči sporazum na tej konferenci. Upoštevati je treba objektivne pogoje in dejstva, ker je rečeno, da so dejstva troglava stvar in če se jih ne upošteva, se ta dejstva obrnejo proti tistim, ki z njimi računajo — a ne računata tisti, ki tega ne želi.

Sovjetska zveza olajšala plačevanje reparacij

Pri pretresanju osnutkov mirovni pogodbi z Madžarsko, kakor z drugimi državami izhaja Sovjetska zveza prav od tega načela in ko formuliramo naše gospodarske zahteve do Madžarske, smo dolžni izhajati od teh redkih pogojev in upoštevati pravi položaj v Madžarski. Višinski je nato pojasnil sovjetsko reparacijsko politiko do Madžarske. Omenil je, da so v sporazumu o premirju predvidene določene zahteve, toda, da jih je treba omiliti in da je treba olajšati njihovo izvrševanje. On je dejal, da gre Sovjetska zveza po tej poti in je nato navedel nekaj primerov. Leta 1945. bi morala Madžarska dobaviti Sovjetski zvezi na račun reparacij blaga za 33,5 milijonov dolarjev, dobavila ga je samo za 10,5 milijonov dolarjev, to je samo 33%. Razen tega sta Sovjetska zveza in Madžarska sklenili trgovsko pogodbo, po kateri se vrši medsebojna izmenjava blaga. Sovjetska zveza je dobavila Madžarski blaga za več kot 6 milijonov dolarjev a Madžarska je izročila blaga samo za 22.000 dolarjev.

Sovjetska vlada je ne samo izvršila svoje obveznosti do trgovinske pogodbe in dobavila Madžarski blago, temveč je Madžarski nudila tudi nadaljnje olajšave pri plačevanju reparacij. Rok izročitve reparacij je podaljšan od 6 na 8 let in sovjetska vlada je sprejela tisti program plačevanja, ki ga je predložila madžarska vlada: prve dve leti 21 milijonov, drugo leto 25 milijonov, tretje leto 25 milijonov itd.

JUGOSLOVANSKA DELEGACIJA PRIREDILA SPREJEM NA ČAST INOZEMSKIM DELEGATOM

Pariz, 16. avgusta (Tanjug). Šef jugoslovanske delegacije, podpredsednik jugoslovanske vlade Edvard Kardelj, je v jugoslovanskem veleposlanstvu v Parizu priredil sprejem na čast udeležencem mirovne konference.

Sprejemu so prisostvovali Molotov, dr. Vang-Si-Čajk, Mackenzie King, Rzymowski, Masaryk, Klementis, Manuilski, Kiseljev, Mac Neil, šef abesinske delegacije Ato Aklilu Abte Volda, šef indijske delegacije Runganadan, član ameriške delegacije Dun, podpredsednik norveške delegacije Hambro in podpred-

sednik holandske delegacije Van Starhenberg Stahover.

Ker je francoska vlada imela sejo, so bili Bidault in drugi ministri zadržani in se niso mogli udeležiti sprejema. Bidault je na sprejemu zastopala soproga Mme. Bidault.

Sprejemu je prisostvovalo okoli 700 gostov. Razen šefov in članov delegacij so prisostvovali tudi člani diplomatskega zbora in zastopniki javnega in kulturnega življenja Francije ter zastopniki tujega in domačega tiska.

Pismo Moše Pijade predsedniku pariške mirovne konference

Pariz, 16. avgusta (Tanjug). Jugoslovanski delegat na mirovni konferenci, Moša Pijade, je poslal predsedniku konference naslednje pismo:

Gospod predsednik! Šele danes je bila jugoslovanski delegaciji dana možnost izvedeti za pismo z dne 14. avgusta, ki ga je g. Caldaris poslal predsedniku plenarne konference. V tem pismu naziva šef grške delegacije »nad moje domišljije« izjavo, ki sem jo dal v svoji deklaraciji na plenarni seji dne 10. avgusta — v zvezi s predlogom g. Caldaris jugoslovanski delegaciji o razdelitvi Albanije med Grčijo in Jugoslavijo.

Po prvem demantiju, danem še na isti seji mirovne konference in po drugem demantiju, ki ga je g. Caldaris dal tisku preko grškega veleposlanstva, predstavlja pismo g. Caldaris njegovo tretjo izjavo glede tega. Na prva dva demantija g. Caldaris nisem odgovoril. Z ozirom

na toliko upornost, da bi na moj račun iznesel obtožbo, sem smatral za potrebno izjaviti, da številni koraki g. Caldaris v nobenem primeru ne morejo izbrisati resnice. Res pa je, da je v razgovoru, ki ga je pri nekem sprejemu g. Caldaris imel s članoma jugoslovanske delegacije Alešem Beblerjem in Jožetom Villanom, želel dobiti pristank naše delegacije na grške zahteve do južne Albanije (Severni Epir) in izjavil, da grška vlada ne bi nasprotovala, če bi si Jugoslavija v zasedenem delu Albanije prisvojila ozemlja, ki bi jih zelela.

To je doslovni predlog g. Caldaris in očitno je, da sem povedal resnico, ko sem govoril o predlogu za razdelitev Albanije.

Gospod predsednik, izvolite sprejeti izraz mojega globokega spoštovanja — Pariz 15. avgusta.

AMERIŠKI VOJAKI SNEMAJO JUGOSLOVANSKE ZASTAVE

Trst, 15. avgusta (Tanjug). Včeraj ob 1. uri po polnoči so trije ameriški vojaki v vasi St. Peter pri Gorici sneli z droga jugoslovansko zastavo in jo odnesli s seboj.

Solidarnost primorskega ljudstva z zaprtimi antifašisti

Trst, 15. avgusta (Tanjug). V znak solidarnosti z zaprtimi antifašisti-političnimi jetniki v zapornici cone »A«, je prebivalstvo vzhodno-primorskega okrožja nabralo zanje 50.000 lir. Denar so poslali Komisiji za oskrbo političnih jetnikov.

Jugoslovanske partizanske pesmi v francoskem radiu

V torek, 6. avgusta so francoske radijske postaje Paris, Lyon, Grenoble in Toulouse prenašale koncert zbora JA »Srečko Kosovel« na ploščah. Pesmi so bile posnete na plošče v času gostovanja ansambla JA v mesecu maju v Franciji. Predvajali so nekaj partizanskih in narodnih pesmi, ki so imele največji uspeh na gostovanju v Franciji.

Roparski napad na načelnika KUNI-ja

Dne 13. avgusta okrog 20. ure zvečer so teroristi, ki v Gorici nastopajo že popolnoma legalno, napadli pred vodom v restavracijo »Central« načelnika KUNI-ja. Napadeni tov. Viktor Orel je imel pri sebi v aktovki poverljive listine, izdane od ZVU in JA. Pred vdomom »Central« so ga zgrabili za roke, mu iztrgali aktovko in ga poskušali tepsti. Končno so mu odnesli usnjeno torbo z vsemi listinami ter zbežali.

Roparski napad se je zgodil pri belem dnevu. S čem se še lahko opraviči Civilna policija oziroma ZVU?

Leto dni dela istrskih srednjih šol

Reka, 16. avgusta (Tanjug). V šolskem letu 1945-46 je oblastni narodnosvobodilni odbor za Istro odprl 10 novih nižjih hrvatskih gimnazij ter 2 popolni gimnaziji v Pazinu in Opatiji. Prav tako so v Opatiji odprli učiteljske. Tako je prvič po 25 letih istrski mladini omogočen srednješolski pouk v domačem jeziku. V istrskih srednjih šolah je vpisano 956 dijakov, od katerih je uspešno končalo razred 725 dijakov. V srednješolskih internatih je bilo v letošnjem šolskem letu namrečno več kot 500 dijakov.

Obisk delavcev iz Kranja pri maršalu Titu

Kranj, 16. avgusta.

Včeraj ob 10.30 dopoldne je maršal Tito sprejel sindikalno delegacijo delavstva iz tovarn v Kranju. Z delegati se je tovariš Tito razgovarjal več kot eno uro. O tem razgovoru je našemu uredništvu poslala tov. Rauter Marija, tajnica Krajevnega medstrokovnega sveta ESZDNS naslednji dopis:

Ko smo v Kranju delavci zvedeli, da se je tovariš Tito vrnil na Gorenjsko, smo vsi z nestrpnostjo pričakovali, da bo obiskal naše tovarne. Hiteli smo krašiti notranjost tovarn, pripravljati zeleznice, evetje, slike in številne zastavice. Na naših sindikalnih sestankih smo mnoge govorili o obisku tovariša Tita in sklenili smo, da pošljemo k njemu delegacijo delavstva in mladine, ki je zaposlena v kranjskih tovarnah.

Tako smo se včeraj po dolgem odlašanju odpravili k tovarišu Titu. Vedeli smo, da biva zdaj na odmoru, in skrbelo nas je zato, če bomo lahko prišli do njega. V naše veliko veselje se nam je naša želja izpolnila. Tovariš Tito nas je opazil in povabil k sebi.

Tovarišu Titu smo izročili tri darila, ki smo jih pripravili še za časa prvega letošnjega obiska tovariša Tita v Sloveniji. Delavci iz vseh kranjskih tovarn smo poklonili tovarišu Titu meter in pol visok, pozlačen svetilnik s petokrakozvezdo in grbom Osvobodilne fronte, delavska mladina iz »Tekstilindusa« je poklonila lepo šatunjo z miniaturnimi vzorci bal iz blaga, ki ga izdelujejo v tej tovarni, delavska mladina iz tovarne »Iskrec« pa v usnje vezan album s fotografijami te tovarne.

Tovariš Tito se je razveselil darov, ki smo mu jih prinesli, mi pa smo ga pozdravili v imenu vsega kranjskega delavstva in ga povabili, naj obišče naše tovarne, kjer ga že dolgo pričakujemo. V naše veliko veselje je maršal Tito pritrldilno odgovoril na naše povabilo.

Tovariš Tito se je v razgovoru zanimal za vsa vprašanja, ki so pri nas pereča. Omenil smo mu, da je v Kranju tako, kakor v drugih mestih Slovenije precejšnja stanovanjska kriza. Mnogi delavci stanujejo izven mesta in poleg dela v tovarni obdelujejo tudi zemljo. Sedaj, ko razlublamo o zidavi novih hiš, bi nekateri delavci hoteli imeti svoje hišice, drugi pa se zavzemajo za gradnjo velikih skupnih delavskih hiš.

Tovariš Tito nam je svetoval, naj čimprej osnujemo stanovanjske zdruge, pripomnil pa je, da je sedaj mnogo bolj

pametno graditi skupne delavske stanovanjske hiše, ker je to v današnjih prilikah mnogo ceneje in lažje. Seveda pa bomo lahko kasneje gradili tudi hišice za posamezne delavske družine.

Tovariš Tito se je zanimal tudi za prehrano in plače delavcev. Pojasnil smo mu, da so ta vprašanja pri nas urejena, le tovariš iz Okrožnega gradbenega podjetja je pripomnil, da bi bilo potrebno dati tistim gradbenim delavcem, ki se vozijo daleč iz mesta na delo, še posebne dodatke pri plači. Tovariš Tito je obljubil, da se bo zavzel za rešitev tega vprašanja.

Tovariš Tito se je tudi zelo zanimal za življenje kranjskega delavstva v stari Jugoslaviji in med nemško okupacijo. Ko smo v razgovoru omenili nedavno izšlo uredbo o plačanih dopustih delavcev in nameščencev in povedali, kako je bilo težko za delavce v tem pogledu v prejšnjih časih, je maršal Tito s smehljajem pripomnil, da smo imeli dopuste takrat, ko so nas metalj iz tovarn.

Kako je pri vas s produkcijo, kje dobivate surovine za vaše tovarne gumija, bombaža, nas je vprašal Tito. Pojasnili smo tovarišu Titu, da je bila prve tase preskrba s surovinami nezadostna, sedaj pa je to vprašanje več ali manj urejeno. S tekmovanjem in izboljšanimi metodami dela dvigamo produkcijo.

Eden izmed delegatov je omenil tov. Titu, da želijo delavci čimprej zgraditi svoj kulturni sindikalni dom, kjer bi se še bolj gojilo kulturno-prosvetno delo med delavci. Maršal Tito nam je odgovoril, da bi to bilo res zelo potrebno, toda videti moramo potrebe drugih krajev naše dežele, kjer je sovražnik porušil vse hiše in ljudje nimajo kje stanovati. Najprej moramo tam obnoviti poslopja in zgraditi nova, šele potem bomo lahko pristopili k takim delom, ki seveda ne bodo izostala.

V razgovoru se je maršal Tito zanimal še za druga vprašanja, ki se pojavljajo med našim delavstvom. O vsem tem smo se z njim pogovorili. Ko smo se po enournem razgovoru poslovlili od tovariša Tita, nam je naročil, naj pozdravimo delavce v njegovem imenu in nam je še enkrat obljubil, da nas bo obiskal v tovarnah.

Vsi veseli in zadovoljni smo se vrnili v tovarne. Sedaj še z večjo nestrpnostjo pričakujemo tovariša Tita in čakamo dneva, ko nas bo obiskal pri naših strojih, kjer z vsemi silami delamo za obnovo in izgradnjo naše dežele.

Predsednik vlade LRS svojim ponesrečenih rudarjev v Zabukovci

Ob priliki velike nesreče v rudniku Zabukovci izrekam v imenu vlade Ljudske republike Slovenije in v svojem imenu družinam in svojem ter vsem prizadetim iskreno sožalje.

Ko dajemo delavskemu razredu vse priznanje za njegove velike napore pri obnovi naše domovine, se klanjamo žrtvam, ki so pale na fronti našega veličastnega delovnega poleta, s polno

zavestjo, da vse slovensko ljudstvo soustvarja z njimi in priznava njihov ogromni delež v naši skupni stvari.

Minister za delo se bo v imenu vlade Ljudske republike Slovenije udeležil pogrebnih svečanosti in bo izročil prizadetim pomoč, ki jo je določila vlada ob priliki te nesreče.

Predsednik vlade LRS
Miha Marinko.

Ljudska skupščina LR Bosne in Hercegovine je sprejela zakon o Ustavodajni skupščini in o volitvah nar. poslancev

Sarajevo, 16. avgusta. (Tanjug). Ljudska skupščina LR Bosne in Hercegovine je soglasno sprejela v načelu ter v podrobnostih zakon o ustavodajni skupščini LR Bosne in Hercegovine.

V nadaljevanju zasedanja je skupščina v načelu sprejela predlog zakona o volitvah narodnih poslancev.

★

Tržaški delavci se ne puste izkoriščati

Zavezniki so sklenili, da bodo v Barkovljah zgradili zavezniški spominski park. Dela so poverili podjetju »Infort« (italijanska gozdarska podjetja). Podjetje je najelo 125 delavcev. Sklenili so, da bodo delavci dobili za vsako izkopano jarno 17 lir. Na njih ugovor, da so druge plačevali po 24 lir, je podjetje izjavilo, da je zemlja v Barkovljah mnogo mehkejša. Delavci so to v dobri veri sprejeli in šli na delo. Na mestu pa so ugotovili, da je treba celih 45 minut za izkop jame 50 krat 50 cm, ker je teren kraske narave in skalnat. Zato so delavci zapustili delo in odločno protestirali pri ravnateljstvu podjetja.

Nemoralna dejanja civilne in vojaške policije

Žene okraja pri Sv. Ivanu so izdale naslednji javni protest: »Podpisane žene iz Sv. Ivana javljamo svetu, da se je vojska in civilna policija proti nam vedla nemoralno. Ob pričetku preiskav pri Sv. Ivanu so žene posredovale pri policiji za korektniji postopek. Pri tem pa so jih policisti obisnali z nizkotnimi žalitvami in nespodobnimi besedami ter z njimi ravnali kot s poselnicami.«

V nadaljnjem ugotavljajo žene nemoralnost takega vedenja in to tem bolj, ker so spoznale med policisti mnoge fašistične kolaboracioniste.

Mladinske delovne brigade — prve v tekmovanju za značko!

Centralni drž. zbor Albanije je priredil predstavo za ranjenec in osebje vojne bolnišnice v Beogradu

Beograd, 16. avgusta. (Tanjug). Včeraj je centralni državni zbor Albanije priredil koncert za ranjenec in osebje vojne bolnice v Beogradu. Koncertu je prisostvovalo okoli 400 borcev in članov bolniškega osebja. Koncert se je pričel z igranjem albanske in jugoslovanske himne. Nato so bile na sporedu albanske narodne in naše ter albanske partizanske pesmi.

Centralni državni zbor Albanije je nato odšel na Avalo, kjer je položil venec na grob Neznane junaka.

Z obiskom spomenika Neznane junaku na Avali je Centralni državni zbor Albanije zaključil svoj prijateljski obisk v Jugoslaviji ter bo v kratkem zapustil našo državo.

Novi britanski poslanik v Jugoslaviji prispel v Beograd

Beograd, 16. avgusta. (Tanjug). Včeraj ob 18. uri je prispel na zemunsko letališče novi britanski veleposlanik v Jugoslaviji Charles Pick. Na letališču so sprejeli britanskega veleposlanika v imenu ministrstva zunanjih zadev šef protokola Pavle Beljanski in osebje britanskega veleposlanstva v Beogradu pod vodstvom Georgesa Claytona, odpravnika poslov britanskega veleposlanstva.

Obvestilo udeležencem razprave proti skupini vojnih zločincev

Ljubljana, 16. avgusta. Kakor je bilo javljeno, se prične razprava proti skupini sodelavcev z okupatorjem in vojnih zločincev z Rupnikom na čelu 21. avgusta.

Zaradi udeležbe na javnem procesu proti Rupniku je veliko povpraševanje ljudi, ki bi radi prisostvovali. Sporocamo, da bodo vstopnice za razpravo izdajali četrti odnosno krajevni ljudski odbori.

Krško polje se pripravlja na proslavo Matije Gubca

Na vseh postajah od Zidanega mosta do Krškega opozarjajo napisi: 18. avgusta bo na Krškem polju veliko kmečko slavlje — proslava Matije Gubca.

»Ker pa je zaradi prometnih zvez to neprikladno, smo pričeli razmišljati, kako bi drugje pripravili prostor, ki bi ga kasneje lahko stalno uporabljali kot športni stadion. Po iniciativi sekretarja okrajnega odbora OF smo prišli na misel, da bi bil prikladen prostor, ki je le 5 minut oddaljen od mesta.«

»Tako smo pred šestimi tedni pričeli z delom na terenu,« mi pripoveduje član pripravljalnega odbora, ko stopava iz mesta proti stadionu. Že od daleč naju pozdravi visoko ostrešje glavne tribune. Živahno vrvenje, ki vlada po cesli, govori, da delavci vzlije vročini hite, da bo vse čimprej dogotovljeno.

To je bila prej srenjska gmajna, en hektar zemlje je bil obdelan. Ker je bil svet precej jamast, smo najprej pričeli s planiranjem. Nad 3000 kub. m zemlje smo morali premetati, da smo zrnali čistišče za prog, ki je dolga točno 1 km in široka 12 m. Trasirano prog smo najprej zvaljali, potem pa posuli z ugaski, da je čistišče bolj suho, pa tudi bolj odporno. To smo zopet zvaljali in posuli z 10 cm debelo plastjo peska. Za to smo porabili 2450 kub. m ugaskov in 1280 kub. m peska. Proga je sedaj kot bi bila betonska, je pa zelo prožna, kar je pri tekališču zelo važno.

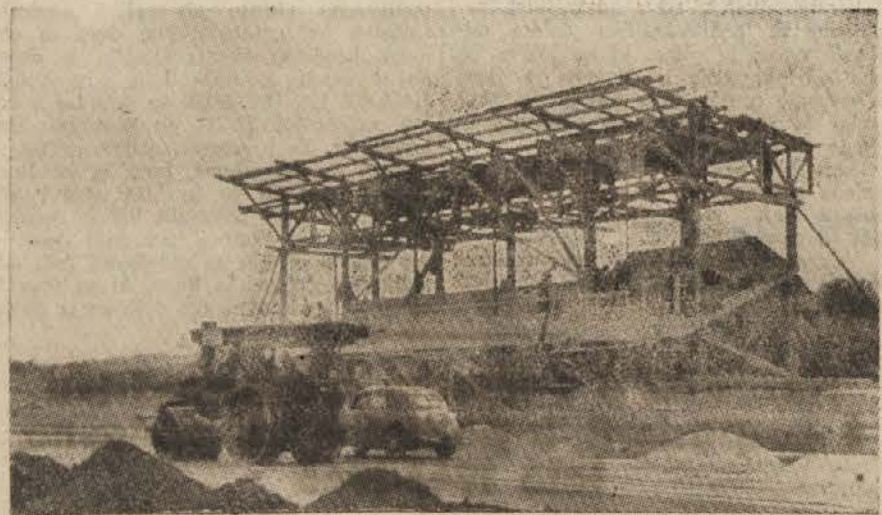
Pozneje bomo tekališče na ovinkih še nekoliko zvišali in bo primerno tudi za motodirke. Stadion bo lahko sprejel okrog 20.000 ljudi. Ker smo imeli le malo časa na razpolago, smo nekatera dela izvršili le provizorno, pozneje jih bomo izmenjali. Tvrdis »Nagrada« in vsi njeni delavci so pri gradnji hipodroma (dirkališča) pokazali veliko voljo, saj so v kratkem času zgradili stadion, 80 m dolgo tribuno in več stranskih prostorov.

Ko sva s tribune zrla na ves obsežen prostor, sem žele prav videti, kako lepo lego ima stadion. »Tam na oni strani bomo kasneje zgradili bazen,« je razlagal tovariš. »Nogometno igrišče bomo prestavili na to stran pred glavno tribuno, vmes pa bomo zgradili igrišče za odbojko, tenis in lahkoatletsko tekališče z vsemi potrebnimi pripravami. Pod tribuno bo stanovanje za upravnika stadiona, na drugi strani pa prostori za motorna vozila in različne okrepčevalnice.«

Takšen je stadion, kjer bo v nedeljo veliko kmečko slavlje. Vsi okoliški kmetje so se potrudili, da bodo obiskovalci Krškega polja v nedeljo prijetno presenečeni. Poleg dopoldanskih slavnostnih prireditev bodo popoldne na novem stadionu tudi velike konjske dirke, kjer bodo sodelovali najboljši dirkači in konjereji iz vseh predelov države.

Kmečko slavlje v Krškem bo velika revija dela in uspehov našega delovnega ljudstva, bo velika manifestacija slovensko-hrvaškega bratstva.

Iz Ljubljane in Maribora bodo vozili posebni vlaki. Odobrena je polovična vozina. Vsa navodila dobite pri Putniku v Ljubljani in Mariboru. G. G.

Tribuna na novozgrajenem stadionu v Krškem

V NEDELJO BO V GRADU BISTRA PRI BOROVNICI PARADA MLADINSKIH DELOVNIH BRIGAD

V nedeljo, 18. avgusta, bo v gradu Bistra pri Borovnici parada ljubljanskih delovnih brigad. Pregledali bomo dosežene uspehe, najboljša brigada bo dobila prehodno zmagoslavno zastavico, pohvalilo in obdarilo se bo 12 najboljših mladincev iz vseh 7 brigad.

Program prireditve bo:
1. zbori brigad,
2. raport komandantu parade tovarišu Stojanu Potočniku,
3. raport predsedniku Mestnega odbora Ljudske mladine Slovenije,
4. govor predsednika MO LMS tov. Nedoga Janeza,

5. podelitev prehodne zastavice,
6. pohvala 12 najboljših mladincev,
7. fizikturna akademija.

Popoldanski spored:
Ob 15: tekmovanje v fizikturnih panogah: skok v daljino in višino, met diska in kroglice, igra odbojke in »Med dvema ognjem«, štafeta 4x100 m za mladince in 4x80 m za mladinke ter pionirje. Na koncu ples in ljudsko rajanje. Opozarjamo, da bo v nedeljo VIII. brigada v celoti na gradu Bistra iz ostalih brigad pa delegacije.
Manifestacije naše delovne mladine, ki bo pokazala, kaj je sposobna ustvariti, se bomo udeležili v čim večjem številu. Mestni odbor LMS.

DESETDNEVNI REZULTATI DELOVNIH BRIGAD NA MLADINSKI PROGI

Štab mladinskih delovnih brigad na progi Brčko—Banoviči je izdal odlok s katerim se proglašajo osma brigada za udarno. Tretja brigada zagrebškega okrožja, ki je bila prav tako proglašena za udarno, je v času od 27. julija do 7. avgusta delala na kamenitem prekopu, ki ga je prebila 5. avgusta. Delo te brigade je bilo zelo težko, ker je bilo treba kopati na kamenitem terenu. Brigada je bila prisiljena, da dela v treh skupinah. Šestkrat so morali člani brigade delati preko delovnega časa, da so lahko končali dnevno postavljene naloge. Težave so se pojavile prav tako pri odvažanju izkopanega materiala, ker so bili vozčki za odvoz v slabem stanju tako, da jih je bilo treba čisto popravljati na samem terenu. V desetih dneh so člani te brigade izkopali 4307 m³ zemlje in kamenja, 17 m³

proda, ter splanirali 3751 m² terena. Novosadska brigada je v istem času izkopala 3603 m³ zemlje ter napravila 200 m² kamenitega nasipa. Pri ostalih delih je v istem času napravila 1625 delovnih ur.
Tretja črnogorska brigada je v desetih dneh izkopala 3475 m³ zemlje druge in tretje kategorije.
Člani druge piroteksne brigade, ki je bila prav tako proglašena za udarno, so v desetih dneh izkopali 3238 m³ zemlje ob šesturnem delavniku. Od tega materiala so prepežali 1925 m³, a premetali 1334 m³ zemlje. Poleg teh del so člani brigade napravili še 511 delovnih ur pri raznih drugih delih. Mladina teh brigad, ki so bile proglašene za udarne, nadaljuje z istim navdušenjem, ker hoče v določenem času izpolniti svoje obveze.

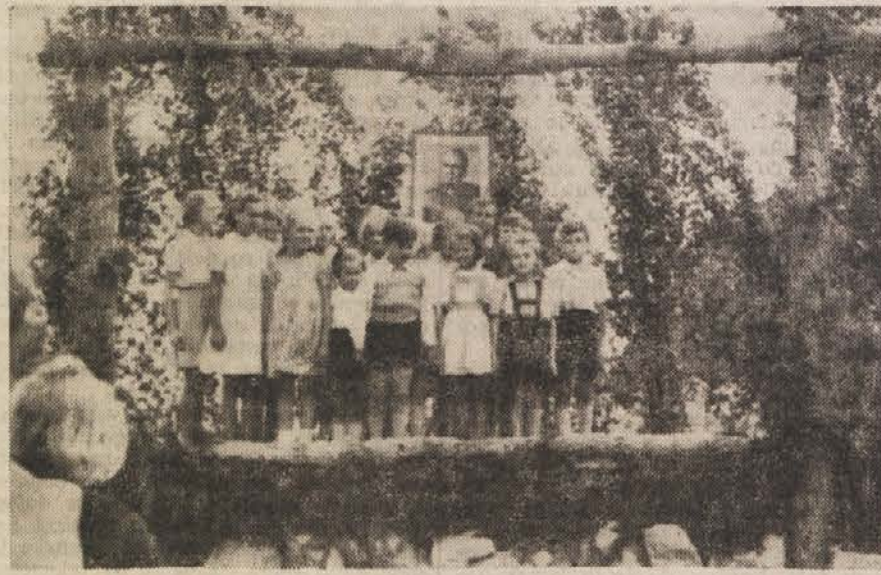
Dopisi »Ljudski pravici«

MARIBOR

Pionirski miting na Pohorju

V nedeljo, 4. avgusta, so naši pionirji, ki letujejo na stroške krajevnega odbora ZZZPNDJ v Mariboru, priredili na Pohorju pri koči FD Železnica prvi miting. Zbor pionirjev je zapel pesem »Naprej«. Sledil je govor, recitacije, deklamacije, zborne pesmi in solospevi. Nastopili so samo pionirji, ki so izvedli prireditev v najlepšem redu. — Gledalci so dali pionirjem vse priznanje.

Oder je bil pripravljen v planinskem stilu iz smrekovega lubja in okrašen s smrečjem. R. S.

Pionirski pevski zbor poje »Hej Slovani«

LJUTOMER

Slovo bosanskih pionirjev

V deževnih novembarskih dneh lanskega leta je ljudstvo ljutomerskega okraja sprejelo 214 bosanskih otrok. Življenje otrok med ljudmi, ki govore njim nepoznan jezik, od začetka ni bilo lahko. Otroci so imeli precejne domotožje. Ljudski odbor, množične organizacije in rejniki so nudili otrokom vse, kar je bilo v njihovih močeh. Šeasoma so se mali Bosanci privadili svojih novih očetov in mamic, njihovi govorniki ter so s svojim pripovedovanjem o doživljanjih v štiriletni borbi se povečali ljubezen svojih rejnikov. Mnogim se je iz njihovega pripovedovanja odkrilo gorje, ki so ga prestale te majhne sirote. Otroci so

po nekaj dneh začeli obiskovati šolo, ki je bila njihovo največje veselje. S prihodom pomladi pa so se začeli otroci vračati v Bosno. Dan odhoda so nekateri težko pričakovali, ker je bila želja za svojim domom močnejša kot vse lepote Slovenije. S solzami v očeh so se poslavljali od svojih rejnikov in njihovih družin ter jim zagotavljali, da jih ne bodo nikoli pozabili in se vrnili, ko jim bo dana prilika. Pred odhodom so jim mamic skrbno pripravile pakete s hrano. Članice APZ so jim pripravile majhno zakusko. Od njih sta se v imenu Ok. LO poslovila sekretar tov. Fajdiga in šolski nadzornik tov. Kolar. F. A.

BOROVNICA

Z borovniške proge piše mladinec Jernej svoji mami...

Draga mamica!

Najlepše se ti zahvaljujem za tvoje pismo. Od Borovnice do Bistre smo se vsi pot peljali, tako da smo prišli spoznati na svoja delovna mesta. Od pol osmih do desetih smo naredili 50 m³. V treh tednih smo prekorčili normo že za 40%. Naša četa bo v nedeljo dobila prehodno zmagoslavno zastavico. Upamo, da bo prišel tudi maršal Tito, da vidi udarno VII. rigado. Vsi delamo prav pridno. V Ljubljano se vrnemo okrog 25. avgusta. Zdrav sem in tudi krčev nimam več kot sem jih imel včasih doma.

Lepo te pozdravlja tvoj sin

Jernej.

BRČKO—BANOVIČI

Mladinec Janez piše iz Lepunic svoji teti

Draga tetka Berta!

Pošiljam Ti z mladinske proge priske pozdrave. Včeraj sem bil na izletu v Lukavcu. Drugače se imam dokaj dobro. Poleg dela imamo tudi dovolj zabave. Hrana je dobra, sadja nam ne manjka. Govorice o pomankanju vode, razsajanju tifusa, sončarice, malarije, griže itd., so ena sama velika laž. Tu v Bosni je ravno tako kot na Dolenjskem, samo da je malo bolj vroče in vinogradov ni. Zato pa je vse polno češpljevih nasadov.

Izroči tople pozdrave stricu Francu in vsem poznanim. Piši mi čimprej in veliko, naslov ima ata.

Pozdrave vsem od Janeza.

TRŽIČ

Obiskali so nas tržaški harmonikarji

V torek, 13. t. m., so tržaški harmonikarji obiskali Tržič na Gorenjskem. Čeprav so prišli pol ure pred napovedanim časom, jih je na kolodvoru pričakala velika množica ljudi, največ mladine in delavstva. Po širokem okrepčilu v dvoranah občinskega kluba so jih sprejeli pred mestnim ljudskim odborom zastopniki MLO, APZ, OF in sindikata. Za prisrčen sprejem se je zahvalil tov. delegat PNOO za Trst in Primorsko. Nagovor je množica prekinjala z vzkliki: Trst je naš, Trsta ne damo!

Po sprejemu so si tržaški harmonikarji ogledali naše mesto. Ob 20 je bil koncert na Skali. Dvorana se ni dala nikoli tako nabit polna kot ta večer. Ker v dvorani ni bilo nobenega prostora več, se je množica gnetla tudi pred vhodi. Prireditve se je pretvorila v množično manifestacijo za priključitev Trsta in Julijske krajine k FLRJ.

Koncert je bil za Tržič res edinstven dogodek. Tržaški harmonikarji so nam ta večer pripravili mnogo užitka. Po vsaki točki je sledil aplavz, ter se vedno znova pretvoril v množično manifestacijo. Posebno odobravanje so doživeli nastopi obeh solistik in solita tov. Bertotija. Ob zaključku so tri naše mladinke navgozile drage goste in izročile borbene pozdrave vsemu tržaškemu in primorskemu delovnemu ljudstvu. Svoj nagovor so zaključile z vzklikom »Življene damo,

Trsta ne damo«, nato pa so harmonikarjem izročile album s slikami mesta Tržača ter dela in življenja v njem.

Zastopnik PNOO za Trst in Primorsko je na kratko razložil borbo tržaškega ljudstva od svetovne vojne pa do danes. Govor je bil večkrat prekinjen z medklici »Zahtevamo Trst!«.

»Na svidenje v Trstu!« je klicala naša mladina v slovo harmonikarjem in avtobus, ki je imel sprejaj garibaldinsko in italijansko zastavo s peterovirsko zvezdo. Je drage tržaške goste odpeljal proti Ljubljani. — Zakrajšek Mirko.

IDRIJA

Prihod naše mladine z Mladinske proge

Preteklo nedeljo se je po našem mestu raznesla vesela novica, da se mladinska brigada vrača kot udarna z dela na mladinski progi Brčko-Banoviči. Čeravno so bile v našem okraju ta dan številne prireditve, se je okrog sedme ure zvečer na trgu maršala Tita zbralo nad 2000 ljudi, predvsem mladine, da sprejme naše udarnike iz Brčkega.

Ko je kamion pripeljal mladino na trg, je navdušenje priklopelo do vrhunca. Objemanja svojcev in navdušenja ni hotelo biti konca. Z veseljem in ponosom smo gledali te vesele, od sonca zagorele obraze. Mladinke so obusle naše udarnike s cvetjem. Po igranju rudarske godbe sta jim zastopnica okrajne mladinske organizacije v imenu vse naše mladine in namestnik sekretarja v imenu mestnega komiteta in sindikatov izrekla dobrodošlico. Za sprejem se je zahvalila mladinka, ki je med drugim dejala, da je brigada zaradi svojega požrtvovalnega dela na mladinski progi prejela naslov »I. udarna brigada Julijske Krajine«.

Naša mladina je ponosna na svoje tovariše, saj ima v svoji sredi tovi. Alič Josipa, ki je bil za svoje požrtvovalno in neumorno delo proglašen za udarnika. Po sprejemu je udarna mladinska brigada odšla na zabavo v Mejco.

Mnogo koristnega se je naša mladina naučila na mladinski progi. Ko bo proglašen za udarno, se bo tudi naša mladina udeležila svečane otvoritve. S svojimi izkustvi, ki si jih je pridobila na mladinski progi, pa bo koristila pri obnovi porušene ožje domovine. I. D.

Pismo idrijske mladine, ki gradi cesto Ljubljana—Postojna

Dragi tovariši in tovarišice!

Pred petnajstimi dnevi smo odšli na gradnjo ceste Ljubljana—Postojna. Ko smo prišli v Brezovico, naj je tamkajšnja mladina zelo navdušeno sprejela. Z nami so prišli tudi tovariši iz cone A. Ze v Postojni smo dobili prvo zastavo, ki nam jo je podarila mladina S.I.L.K.A. Ker pa smo bili prvi v tekmovanju med slovenskimi delovnimi brigadami, smo sedaj dobili drugo zastavo. Tov. Kašpire Anton iz našega bataljona je postal prvi udarnik. Zelo smo ponosni na njega in trudimo se, da postanemo vsi udarniki.

Trdno upamo, da tudi vi, tovariši in tovarišice v Idriji, ne spite, ampak delate za obnovo in izgradnjo naše lepe Primorske in za čimprejšnjo priključitev k Jugoslaviji.

S tovariškimi pozdravi mladinci iz mesta Idrije.

MARIBOR

Delavci Združenih tovarn »Jugotekstil«, »Jugosvila« in »Marko Rosner« na prostovoljnem delu pri Sv. Barbari v Haložah

Prostovoljni nedeljski delavci Združenih tekstilnih tovarn Jugotekstil, Jugosvila in Marko Rosner iz Maribora so vzgled pravega iskrenega tovarštva in enotne nepremagljive vzajemnosti delavskega razreda in poštenega kmečkega prebivalstva.

Malostevilni so z nezaupanjem sprejeli nedeljske udarnike, ki so prihili na vse zgodaj s tovarnim avtom, okrašenim z različni parolami in zastavo. Ko so delavci pričeli s svojim delom, so prebivalci z občudovanjem opazovali veliko spretnost strokovnjakov, ki so delali od 7. ure zjutraj pa vse do 6. ure zvečer. Varilci, kovači in ključavničarji so popravili 586 loncev in različne kuhinjske posode, 37 velikim loncem so napravili novo dno, nadalje so popravili 49 veder za vodo, 88 zajemalk, 61 latorjev, 16 cedilk, 18 dojač, 89 navadnih sekir, 2 tesarski sekiri, 24 krampov, 19 motik, 43 vil, 23 ključavnic, 37 ključev, 17 vijakov, 9 likalnikov, 27 brizgalk za vinograde, 3 lovske puške, 1 mlatilnico, 1 tehtnico, 2 brizgalki za gašenje ognja, 1 okvir za moško kolo, 5 vilic za moško kolo, 3 rešetke za stiskalnico, 1 trinog za čevljarja, 1 prmož, 7 klepačev, 4 babice, 7 kos, 5 klešč, 3 velike ključce, 1 nosilec paketov, 2 dela od motorja, 2 pipi iz medi, 2 zapčanika za stroj za mletje grozjda, 1 ročaj stroja za mletje jabolk in 1 ročno blagajno. Precizni mehaničar je popravil 7 šivalnih strojev in celo 8 budilk, 1 stensko uro in 6 budilk pa je pregledal in očistil. Jermener je popravil 16 kompletnih konjskih oprem, 8 vajeti, 6 dvojni vajeti, 1 gonilni jermen in 4 uzde. Krojač in šivilje so na novo sešili 4 moške hlače, 14 otroških hlač, 1 žensko obleko, 27 kosov moškega in ženskega perila, 1 telovnik, popravile so 4 ženske obleke, 16 moških in ženskih srajc, 2 pernici, 1 vzglavnico, 1 predpasnik in 1 gasilsko ponjavo.

Posebno požrtvovalno so delali varilec tov. Sabonek, ki je zastavonoša zmagovalnega praporja, kovaški mojster tovariš Gradišnik, precizni mehaničar tovariš Flajsinger, ključavničarja tov. Grobelski in tov. Kranjc, tkalski in krojaški mojster tov. Lebar, šofer tov. Tičič, ki je tudi neumorno pomagaj ključavničarjem in šivilji tovarišici Lebarjeva in Flajsingerova.

Za vzgledno organizacijo pa gre zahvala domačinom, zlasti tovarišu Ladotu Stumbergerju.

VELIKA NEDELJA

Življenje pionirjev v počitniški koloniji

Življenje v naši koloniji je prav prijetno. Prebivamo v prijaznem kraju in iz šole imamo lep razgled. Imamo se dobro in tudi hrane je dovolj.

Ker v Ljubljani nekateri govorijo, da vstajamo ob 4 in delamo do 10, nato zopet od 16—22, vam povem resnico: vstajamo ob 6. Ko pospravimo in se umijemo, imamo zbor in jutranjo gimnastiko. Nato zajtrkujemo mlečno kavo z namazanim kruhom. Določeno čas za delo je samo od 10—12. Pravijo, da v delovnem času garamo pri kmetih na polju. Povem vam, prav radi bi pomagali kmetu, ker pa uprava pravi, da smo prešibki za taka dela, ne delamo drugega, kot nosimo vodo v našo kuhinjo in pospravljamo po soli. Pa tudi k temu nikogar ne silijo. Vodo nosimo mi največji, pospravlja pa vsa četa svojo sobo.

Opoldan imamo kosilo, ki je res dobro pripravljeno. Takoj nato gremo na kopanje, kar je za nas pravo veselje. Kopamo se v Plesnici, lovimo ribe in skučemo po travniku. Ko pridemo domov, nas čaka izdatna malica: mleko in kruh, tu in tam pa ljubimo kruh, namazan z medom, maslom ali marmelado. Po jedi imamo kulturno prosvetno delo. Kadar pa imamo taborni ogenj, gremo vsi v gozd po dračje, kar storimo z največjim veseljem. Ob devetih pa že vsi spimo.

Desetarji in komandirji smo prosili komisarja vojaške ednice, ki je nastanjena blizu nas, za vojaško vzgojo. Dal nam je desetarja, ki nas navaja k disciplini in vojaški vzgoji, da bomo pravi Titovi pionirji, da bomo sbrili, kar obljubljamo v naši himni, da bomo res nadaljevali delo, katerega so naši stariji bratje začeli, da bomo nekoč res pravi Titovi vojniki in ne mevže.

Kakor vidite, se nam ne godi slabo. Vsi smo zadovoljni in našim materam se ni treba za nas, ker se nam ne more nič slabega zgoditi. — Pajntar Marjan.

RADEČE

Pred nekaj dnevi smo zaslišali po ulicah našega mesteca veselo petje. Kaj je to, smo se izpraševali. Kmalu smo jih zagledali. Primorski pionirji so prišli!

Takoj drugi dan smo napravili obisk na državnem posestvu, kjer smo našli okrog 300 tržaških pionirjev.

Pionirji Trsta in okolice so prišli k nam, da pri nas vsaj malo pozabijo na težkocje, ki jih preživljajo onstran demarkacijske črte. Mlad Tržačani imajo na posestvu vse udobe.

Mi pa si štejemo v dolžnost, da tem mladim borcem, ki še danes čutijo na svojih plečih marsikatero nasilje, nudimo pomoč in pozornost. Masovne organizacije bodo z zbiranjem sadja pa tudi z različni kulturnimi in fizikturnimi prireditvami ustvarile pionirjem prijetno bivanje med nami.

Mladji pionirji naj spoznajo veliko ljubezen naših ljudskih množic do hrabrega ljudstva Trsta in Primorske.

Lindič Slavko.

Mesto, ki je odrejeno Albaniji na mirovni konferenci, je v nasprotju s položajem, ki ji dejansko pripada

Tirana, 16. avgusta. Albanska brzojavna agencija poroča: Pod naslovom »Mesto, ki nam je odrejeno na mirovni konferenci, je v popolnem nasprotju z našimi pravicami,« prinaša »Baskimi« članek, v katerem ogorčeno protestira, da kljub odločni zahtevi jugoslovanske, sovjetske in nekaterih drugih delegacij ni bil sprejet predlog jugoslovanske delegacije za poziv Albanije na mirovno konferenco in sicer z odločujočo pravico glasovanja.

List razpravlja o debati, ki se je vršila v zvezi z vprašanjem povabila Albanije na mirovno konferenco, in med drugim piše:

»Na razpravi v ponedeljek se je jasno izrazila žalostna demagogija tkzv. »zaščitnikov malih narodov«. Debata v ponedeljek je popolnoma istovetna s sobotno debato, kajti v soboto je bilo že vse rešeno v zvezi s tem vprašanjem. Na primer g. Aleksander, predstavnik Velike Britanije, ki je v soboto izjavil, da »Albanija ni zavezniška država«, je hitel z izjavo, da Albanija »ima pravico da bo zaslišana«. V zvezi s tem se postavlja vprašanje, ali je Albanija zavezniška država ali ne?

Byrnes, ki je skušal zmagovito Albanijo postaviti v isto vrsto z Egiptom, Mehiko in Kubo, je bil v svojih predlogih bolj konkreten. Stališče g. Byrnesa je skoraj postalo »osebno« stališče g. E. E. E. Aleksandra, predstavnika Velike Britanije, ki je predlagal, da je treba zaradi »enakopravnosti« povabiti tudi Avstrijo! To primerjanje Albanije, ki se je v največjem obsegu žrtvovala za zmago miru, z Egiptom, Mehiko in Kubo, ne dela časti onemu, ki je to predlagal. Pri tem sploh ne gre za sodelovanje, omenjenih držav v vojni proti fašizmu, ampak so odločali povsem drugi momenti.

»Baskimi« nadalje piše, da je albansko ljudstvo, ki se je borilo proti italijanskim in nemškim fašistom, žrtvovalo 28.000 svojih najboljših sinov... Albansko ljudstvo se je hrabro borilo in preživelo svojo kri v borbi na strani za-

veznikov, njegova država je požgana, hiše so porušene, družine razkrojene — in kot nagrada za vse to se albanskemu ljudstvu oporekajo žrtve v borbi ter osporavajo izvojevane pravice.

Sobotno zasedanje je pojasnilo te stvari. Albansko ljudstvo izvaja svoje zaključke na podlagi teh diskusij, amandamentov itd. Toda za albansko ljudstvo, kakor tudi za vse ostale male narode je bila najvažnejša izjava Moše Pijade pred konferenco, katera je razkrinjala imperialistične cilje grške reakcije ter onih, ki to reakcijo podpirajo. Caldari-sovo zavzemanje za razdelitev Albanije na dva dela, pojasnjuje številne stvari kot n. pr. »operacijo« na telesu Palestine ali operacijo prebivalstva Indonezije, ki je krivo samo toliko, kolikor želi, da bi bilo svobodno današnjih okupatorjev, kakor je želelo, da bi bilo svobodno večerajšnjih japonskih zavojevalcev.

Albaniji so priznali pravico, da na mirovni konferenci poda svoje stališče v vprašanju pogodbe z Italijo. Ali je to pravično in pravilno, da dajo Albaniji tako neznatno mesto, čeprav je v razmerju s številom svojega prebivalstva mnogo doprinesla k zmagi nad fašizmom? Ne moremo se zadovoljiti s takim položajem, ker je to v popolnem nasprotju z našimi pravicami, ki nam pripadajo kot zavezniški državi in to eni prvih.

Delo komisij za mirovne pogodbe

Pariz, 16. avgusta (Tanjug). Potem, ko je mirovna konferenca čula izjave zastopnikov vseh petih bivših sovražnih držav in ko se je končala generalna diskusija v zvezi s to izjavo, so danes pričeli s sestavljanjem komisij za mirovne pogodbe z bivšimi sovražnimi državami.

Včeraj dopoldne so se prvi sestale teritorialne politične komisije za Romunijo, Bolgarijo, Madžarsko in Finsko.

Popoldne ob 16. uri so se sestale ekonomske komisije za tri balkanske države in Finsko, ob 16.45. uri pa skupna vojaška komisija za vse pet držav. Pravno redakcijska generalna komisija se bo sestala danes popoldne, ko bo teritorialno politična komisija za Italijo imela svojo drugo sejo.

Manuilski - predsednik teritorialno-politične komisije za Romunijo

Pariz, 16. avgusta. Agencija France Presse poroča: Na predlog kanadskega delegata je bil Manuilski soglasno izvoljen za predsednika teritorialne in politične komisije za sklep mirovne pogodbe z Romunijo. Za podpredsednika te komisije so izvolili indijskega delegata maharadžo Vadija.

Basley - predsednik teritorialno-politične komisije za Finsko

Pariz, 16. avgusta. Agencija France Presse poroča: Na predlog sovjetske delegacije je bil za predsednika politične in teritorialne komisije za Finsko soglasno izvoljen avstralski delegat Basley. Na predlog angleškega delegata Mac Neila, pripada položaj podpredsednika teritorialne komisije delegatu Českoslovaške.

Českoslovaška delegacija bo kasneje sporočila ime osebe, ki bo zavzela ta položaj.

Na predlog delegata Beloruske SSR, bo mesto poročevalca zaupano članom angleške delegacije.

Kuba, Albanija, Mehika in Egipt pozvane na konferenco

Pariz, 16. avgusta. Agencija France Presse poroča, da so zastopniki Kube, Albanije, Mehike bili pozvani, da iznesejo svoja stališča o mirovnih pogodbah.

Tass demantira vesti o nekakšni koncentraciji sovjetskih čet na severni meji Irana

Moskva, 16. avgusta. Tass poroča: Po poročilu agencije Reuter je iranski poslanik v Združenih državah Amerike Hussein Ali izjavil, da se po podatkih, ki jih je sprejel, koncentrirajo na severni meji Irana sovjetske čete kot odgovor na koncentracijo angleških čet v iranskem pristanišču Basri.

Tass je pooblaščen izjaviti, da so vse gornje trditve o koncentraciji sovjetskih čet na meji Irana provokatorska izmišljotina.

»Humanitete« o reviziji konvencije o morskih ožinah

Pariz, 16. avg. AFP poroča, da piše »Humanitete« v nekem članku o zahtevi Sovjetske vlade za revizijo konvencije o morskih ožinah. Tu vidimo mehanizem manevara, ki je postal že klasičen. Če se neka imperialistična pozicija ne more obdržati de jure, tedaj se odigrava tako imenovana demokratska igra, ki sestoji v tem, da se debata iznese pred kakršnikoli forum ali konferenco narodov, udeleženci, kateri imajo vsak en glas, nosejo na javni seji svojo narodno nošnjo, govore svoj materni jezik.

Sovjetski predlog, da se kontrola nad morskimi ožinami poveri vsem deželam, ki meje na Črno morje, vključno s Turčijo, je edini način, ki lahko prepreči nov diplomatski spor.

MADŽARSKA LJUDSKA SKUPŠČINA SPREJELA ZAKON O NACIONALIZACIJI ELEKTRIČNIH CENTRAL

Budimpešta, 16. avgusta (Tass). — Madžarska ljudska skupščina je dva dni razpravljala o zakonskem načrtu, ki se nanaša na nacionalizacijo električnih central in ki ga je predložilo ministrstvo industrije.

En del velikih električnih central se že nahaja v državnih rokah. Predloženi zakonski načrt predvideva, da se prepušte državi tudi ostale električne centrale, ki se nahajajo v privatnih rokah.

toda imajo splošni državni pomen. Zakonski načrt predvideva nacionalizacijo električnih central, katerih skupna kapaciteta znaša preko 20 milijonov kilovatov. Lastniki električnih central in električnega omrežja, ki bodo nacionalizirane, bodo dobili od države odškodnino.

Ob koncu je madžarska ljudska skupščina sprejela zakon o nacionalizaciji električnih central.

FIZKULTURA

Rezultati moto-dirk FD »Železničar«

Kakor smo že poročali v včerajšnji številki, so bile v četrtki popoldne na stadionu FD »Železničar« v Ljubljani velike motodirke, katerim je orisostovalo rekordno število preko 3000 gledalcev. Številni padci tekmovalcev so zelo ovirali reloten uspeh. Podrobni rezultati so bili naslednji:

I. 125 turne — novinec (3 krogi): 1. Mrak Jože (FD »Železničar«) 1.36, 2. Praprotnik Stane 1.43.

II. do 250 turne — novinec (5 krogov): 1. Artar Ivan (Z) 2.49, 2. Mrak Peter (Z) 2.52.

III. nad 250 turne — novinec (5 krogov): 1. Gorjup Stane (Z) 2.33, 2. Lampe Alojz (JA) 2.34.3.

IV. 125 turne (5 krogov): 1. Jeme Stane (Z), 2. Mrak Jože (Z).

V. do 200 cem turne (5 krogov): 1.

Fatini Valter (Z) 2.37.4, 2. Mrak Jože (Z) 2.39.8.

VI. do 250 turne (5 krogov): 1. Hrast Mirko (Z) 2.49, 2. Mrak Peter (Z) 2.56.4.

VII. 250 sport (5 krogov): 1. Šnjarič Mika (Mladost, Zagreb) 3.47.9, 2. Puhar Franc (Z) 4.19.

VIII. do 350 spart (8 krogov): 1. Šnjarič Miha (Z) 3.50.9, 2. Podberšček Drago (Z) 4.10.

IX. do 500 sport (8 krogov): 1. Mrak Vinko (Z) 3.37.2, 2. Šnjarič M. (Z) 3.42.

X. prikolice (5 krogov levi, 5 krogov desni): 1. Zemliak Emil, sovožar Višar Davorin (Mladost).

XI. Handy-cap (8 krogov): 1. Šnjarič M. (Z) 4.33, 2. Podberšček D. (Z) 4.47.

XII. Najboljši čas dneva (1 krog): 1. Mrak Vinko 24 sek., 2. Šnjarič Mika 26 sekund.

Zagrebski Dinamo v Ljubljani

Danes popoldne ob 17.30 se bosta srečali na stadionu FD »Železničar« v Ljubljani nogometni enajstorici zagrebskega »Dinamca« in domačega »Železničarja«. »Dinamo« je eno najboljših nogometnih enajstorič v državi in čaka domačine nedvomno težka preizkušnja. V moštvo »Dinamca« igrajo znani igralci kot Molsider, Pleše, Kokotović, Golob, Wöfl, Cimermančič, Kacijan in drugi.

Prepričani smo, da bodo tudi tokrat igralci »Železničarja« pokazali vse svoje znanje in dostojno zastopali ljubljanski nogomet. Občinstvo naj se tekme v tim večjem številu udeleži in s simpatijami podpre domače moštvo.

Zanimiv nogometni program

V nedeljo popoldne bo na igrišču FD »Železničarja« zanimiv nogometni program. Nastopili bodo v prijateljskih srečanjih »Železničars«, »Svoboda«, »Krim« in »Sindikalno moštvo Ljubljane«. Sindikalno moštvo pa je za Ljubljancane novost, saj nismo še nikoli slišali o tem moštvu. In vendar se skrivajo v njem znana imena, ki so včasih privabljala tisoče gledalcev na igrišča. Nastopili bodo med drugimi Verovšek, Berglez, Uršič, Bertonec, Jež, Doberlet, Sočan, Zemijak, Pišek, dr. Varšek, Zupančič Vlado itd.

Obisk prireditelje je vreden tudi z druge strani. V Ajdovščini bo prihodnje nedeljo fizikturni zlet, kjer se bodo zbrali vsi fizikturniki iz naše Primorske. Sredstva za čim številnejšo udeležbo na tem zletu bo FZS dobila med drugim tudi iz nastopa čeh štirih moštvo. Torej bodo gledalci imeli priliko videti lep nogomet, s svojo udeležbo pa bodo pomagali, da bo lahko število zastopstvo odšlo na zlet v Ajdovščino.

Tekme se začnejo na igrišču »Železničarja« ob 16.30 z nastopom »Svobode« in »Železničarja«, ob 18 pa z igro Sindikalno moštvo: Krim.

V vseh kopalniških Beograda so bila tekmovalca za »ZREN«

V nedeljo je nastopila v Beogradu ogromna množica tekmovalcev, ki so se borili za izpolnitev plavalne norme pod geslom ZREN-a.

Za bronasto značko ZREN-a je moral preplavati plavalec 25 metrov na predpisani progi, za srebrno značko 50 m, za zlato značko pa 100 m. Čas, v katerem je moral preplavati predpisano progo, ni bil določen, ker je plavanje samo disciplina, pri kateri je šlo za značke ZREN-a.

Na kopalnišču »Doma« je doseglo danes normo v plavanju za značko ZREN-a preko 500 fizikturnikov. Nastopili so fizikturniki delavskih kolektivov glavnega odbora Centralnega sveta ljudske mladine, mestnih gospodarskih ustanov, fizikturniki »Crvene zvezde« itd.

V kopalnišču »Železničar« je prav tako nastopilo veliko število tekmovalcev za dosego plavalne norme, ki je potrebna za značko ZREN-a. Tu so nastopili fizikturniki »Milicionera« in fizikturniki tretjega rajona. Na kopalnišču »Brodarce« so nastopili tekmovalci fizikturnih društev delavnih kolektivov.

Poročila sodniških komisij poudarjajo, da so bili uspehi dobri in da so prekorajčili pričakovanja.

»Hajduk« - prvak Hrvatske nogometne lige

V četrtki so bile odigrane tri tekme za prvenstvo hrvatske nogometne lige. V Zagrebu je »Dinamo« visoko premagal »Split« z rezultatom 9:0. Tekma je potekala v veliki premoči »Dinamca«.

V Splitu je »Hajduk« z rezultatom 1:0 premagal »Lokomotivo« (Zagreb) in si s tem osvojil nogometno prvenstvo hrvatske lige za leto 1945-46. »Hajduk« je bil ves čas igre v premoči.

V Belišu je »Proleter« premagal »Jedinstvo« (Sušak) z rezultatom 5:2 (2:0). — Naknadno bo odigrana še tekma med varaždinskimi »Tekstilcem« in zagrebškimi »Metalcem«, ki pa ne more več vplivati na stanje tabele.

V nedeljo igrata nogometni reprezentanci Beograda in Prage

Po enomesečni turneji po Sovjetski zvezi odhaja moštvo CDJA »Partizan« v Českoslovaško. Pojačan z nekaj igralci »Crvene zvezde« bo »Partizan« nastopil kot reprezentanca Beograda v dveh tekmah, in sicer 18. avgusta proti reprezentanci Prage in 20. avgusta proti »Bratislavi«.

Drž. l. hkoatletsko prvenstvo

V soboto se bo začel v Beogradu prvi del l. hkoatletskega prvenstva FLR Jugoslavije. Na prvenstvu bodo sodelovali najboljši l. hkoatletci iz vse države in se obeta ostra konkurenca. Zelo zanimiva bo točka deseterboja, ki se pri nas, razen na prvenstvu JA, še ni izvajala. V peterboju za ženske bodo nastopile znane tekmovalke, med njimi prvakinja Slovenije Slava Deržak in Marija Radosavljevič iz Valjeva. V teknu na 3000 m z zaprekami je največji favorit D. Stojanović. Deseterboj obsega naslednje discipline: 100 m, 400 m, 1500 m, 110 m z zaprekami, skok v višino, skok v daljavo, skok s palico, met krogla, diska in kopja. Poleg tega so še discipline: tek na 3000 m čez zapreke, met bombe z mesta in peterboj za tekmovalke, ki obsega tek na 100 m, skok v višino in daljavo ter met krogla in kopja.

»Torpedo« (Moskva) : Reprezentanca Lodza 3 : 1

Varšava, 15. avgusta. Tass poroča: Sovjetsko nogometno moštvo »Torpedo« je odigralo tekmo z nogometnim klubom iz Lodza, najmočnejšim klubom na Poljskem. V okviru poljskega moštva so igrali štirje najboljši nogometaši iz Krakova.

Za tekmo je vladalo veliko zanimanje. Tekmi je prisostvovalo okoli 30.000 oseb, izmed katerih jih je mnogo prišlo iz okoliških vasi ter mest. Tekma se je zaključila z rezultatom 3:1 v korist »Torpeda«.

ŠAH

Turnir v Groningenu

Groningen, 16. avgusta. »Reuter« poroča: Stanje po drugem kolu turnirja v Groningenu je naslednje: Botvnik, dr. Euwe, Šmislov 2; Denker, Kotov, Neidorf, Okelly 1 in pol; dr. Tartakower 1 (1); Lundin, Guimard, Christoffel, 1; Boleslavski, Janovski 1/2; Bernstein, Flohr, Kotnauer 0 (1); Szabo, dr. Vidmar 0.

Krajevno gospodarstvo je treba vzorno pripraviti na zimo

Poletje se bliža h koncu. Kmalu nastopita jesen in zima. Med mnogimi skrbmi krajevnih sovjetov mora biti ena izmed prvih, skrb za pripravo mestnega gospodarstva na zimo — za popravilo hiš, skrb, da se spravijo v red peči in centralne kurjave, komunalne ustanove, mestni promet in skrb, da bo za zimo na razpolago dovolj kuriva.

Sovjetska vlada posveča veliko pozornost gospodarstvu naših mest in delavskih naselij. Zadostuje omeniti, da so se povečala v letih Stalinovih petlet in med vojno v RSFSR proračuni pokrajini in oblasti 19 krat, proračuni avtonomnih republik pa 31 krat. Letos bodo dobili še večjo samostojnost, njihova dohodninska baza se bo še bolj okrepila.

Treba pa je omeniti, da krajevni sovjeti nikoli v polni meri ne izkoristijo svojih možnosti, da bi spravili v red mestno gospodarstvo, da bi ga sodobno pripravili za zimo. Tako so sovjeti v RSFSR načrtovili popravilo stanovanjskih prostorov izpolnili v prvem polletju samo za 40 %, načrti tekočih popravil pa za 42 %. Taki nezadovoljivi rezultati se pojasnjujejo s

tem, da so voditelji vrste oblastnih in mestnih sovjetov kdo ve zakaj polagali vse nade na drugo polletje in zamudili za popravilo ugodne mesece.

V takih mestih, kakor so Kujbišev, Čeljabinsk, Saratov, Novosibirsk in Molotov, je izpolnitev polletnih načrtov v glavnih popravilih stanovanjskih prostorov dejansko odpovedala. V Čeljabinsku, kjer naj bi letos popravili 47 hiš, so popravili samo 2, v Saratovu pa 8 izmed 147. Lani je sprejela vlada sklep o stanovanjsko-komunalni graditvi v Nižnem Tagizu. Mesto je dobilo znatno pomoč, toda krajevne organizacije niso znale izkoristiti te pomoči. V vsem lanskem letu in prvem četrtletju tekočega leta je bilo tu zazidanih samo 35.000 m² stanovanjske površine, kar je komaj dobra polovica določenega načrta. Slabo teče v mestu tudi glavno popravilo stanovanjskih prostorov.

Drugi voditelji krajevnih sovjetov tako trdno verujejo v silo svojih resolucij in ukrepov, da čisto zamenjajo z njimi živo organizatorno delo in da se za preverjanje izpolnitve sploh ne zmenijo. To ima vedno žalostne posledice. To pomaga varati dr-

žavo, pripisovati itd. Trust za popravila in graditev v mestu Kalininu je pripisal zaključnim podatkom neizvršenih dela. Načelnik stanovanjske uprave proletarskega rajona Moskve Golubev in glavni inženir Pevzner sta pospešila prejem denarnih nakazil iz banke po fiktivnih dokumentih, da bi prikriła zločinsko razmetavanje denarnih sredstev, nakazanih za glavna popravila stanovanjskih prostorov. Samo v petih hišnih upravah je bilo ugotovljeno, da so dobili uradi za popravila te stanovanjske uprave iz mestne banke nezakonito 246.000 rubljev.

Ta dejstva kažejo, da nekateri izvršni odbori krajevnih sovjetov slabo poznajo svoje gospodarstvo in delo njim podrejenih ustanov, vsakovrstni pritipenci in lenuhi pa jih brez posebnega truda vodijo za nos: po zaključnih podatkih so bila popravila v vrsti hiš izvršena v celoti, v resnici pa stanovanjske hiše niso bile pripravljene za zimo.

Pa ne samo stanovanjski prostori, temveč tudi mnogi drugi objekti mestnega gospodarstva so v mnogih mestih slabo pripravljani na zimo, tako je bila v prvem polletju popravljena samo polovica kotlov in turbin v elektrarnah, ki spadajo v kompetenco ministrstva za komunalno gospodarstvo RSFSR. Nezadovoljivo teče v mnogih mestih popravilo kopeli in pralnic. V Vladimiru in Jaroslavlju so šele začeli

popravljati vodovod. Kopeli bi morale že imeti mesečne zaloge kuriva, v resnici pa v mnogih mestih te zaloge ne presegajo dva do tridnevne porabe. Kaj bo pozimi, ko bo treba mnogo več kuriva!

Možnosti mest glede preskrbe s kurivom so se letos znatno povečale. Za rezanje šote je vreme ugodno. Organizacije za preskrbo kuriva imajo na razpolago velike množine prevoznih sredstev. Ministrstvo za krajevno industrijo kuriva RSFSR je v splošnem pripravilo in razvozilo raznih vrst kuriva več kakor lani, vendar pa načrt o pridobivanju šote in premoga v drugem četrtletju ni bil izpolnjen. Pri tem moramo upoštevati, da splošni povprečni podatki na področju ministrstva še ne pomenijo, da je to vprašanje urejeno. S kurivom mora biti v polni meri preskrbljeno sleherni mesto, vsaka šola, bolnica, elektrarna, kopel, vsaka stanovanjska hiša. Nekatera mesta, tako Rostov in Gorki, so že preskrbela s kurivom šole, bolnice in večje ustanove ter začela razdeljevati kurivo med prebivalstvo. Toda ob drvah in premogu, ki sta z njim preskrbljeni mesti Rostov in Gorki, se ne bodo mogli greti prebivalci Jaroslavlja, kamor je bilo pripeljano še zelo malo kuriva ali prebivalci Kazana, kjer mestne organizacije kakor lani, tudi sedaj slabo skrbje za pripravo na zimo.

čena pripravi mestnega prometa na zimo. V vrsti mest obratuje cestna električna železnica tudi čez poletje zelo pomanjkljivo. Pozimi pa postane položaj težji. Tramvajsko gospodarstvo ne more biti spravljeno v red v enem dnevu, popravila zahtevajo mnogo časa. Tudi v Ufi so v pol leta popravili samo tri tramraje, popravila tramvajskih tirov pa se sploh še niso lotili. Mestni sovjeti morajo priskočiti svojemu prometu na pomoč. K popravilom tramvajskega prometa je treba pritegniti krajevna industrijska podjetja, kakor se dela to z uspehom že več let v Moskvi.

Ministrstva za komunalno gospodarstvo v zveznih avtonomnih republikah, oblasti in mestni sovjeti ter partijske organizacije morajo že sedaj najskrbneje preveriti priprave na zimo in ukreniti vse potrebno za brezpogojno izpolnitev določenih načrtov. Vzorna priprava vsega mestnega gospodarstva na zimo je v celoti odvisna od iniciative krajevnih organizacij in od tega, kako bodo znale v polni meri izkoristiti vse možnosti, ki jih ima na razpolago vsaka oblast, vsaka pokrajina, vsako mesto. Gre za pahljiv odnos do vsakodnevnih potreb delovnega ljudstva in za boljše skrb za pogoje njegovega življenja — za prvo in glavno dolžnost naših partijskih in sovjetskih organizacij.

»Pravda« 3. avg. 1946.

Dopisi „Ljudski pravici“

Pišejo nam...

BUKOVAC

Ljubljanska mladinska delovna brigada »Franceta Prešerna« je 1. julija zamenjala pri delu na mladinski progi Ljubljanske udarne brigade »Franca Rozmana — Staneta«.

Sedaj nadaljuje delo svojih predhodnikov. Najboljša v brigadi je L četa (jese-niška), ki je v 6 urah izkopala 87 m jarka, iztovorila pa 10.000 kosov opeke in 950 kg cementa. Tudi kulturno-prosvetno delo je na višku. Poleg dramskega krožka in pevskega zbora imajo še recitacijsko skupino in čitalno krožko. Profesor jih poučuje v ruščini, angleščini, slovenščini in matematiki, da bodo v novo šolsko leto stopili s popolnim znanjem.

P. P.

MEZGOVCI OB PESNICI

Majhna in tiha vasica Mezgovci ob Pesnici je s prihodom celjske mladinske delovne brigade oživila. Brigada dela na regulaciji Pesniške struge, kjer je najširša. Reka se je razdelila v dvojno strugo, kar je treba preprečiti. Delo ni lahko, vendar se ga je mladina z voljo in vztrajnostjo lotila. Dovož in odvoz z vozčki po zaslini progi deluje brezhibno. Vsak dan so uspehi večji, brigade tekmujejo med seboj za zmagovalno prehodno zastavico.

D. M.

PRESTRANEK

Mladina vzhodno-primorskega okrožja si je v svojem delu zadala mnogo nalog, med katerimi je tudi dograditev železnicega mostu v Prestranku. Ze prvi dan dela je dosegla mladina velik uspeh pri odstranjevanju ruševin in popraviljanju mostu.

V nedeljo so se zbrali vsi ob tabornem ognju, kjer jim je tov komandant govoril o pomenu prostovoljnega dela v mladinskih brigadah. Prečitali so se tudi doseženi rezultati dela treh dni.

Mladina odhaja s pesmijo na delo in s pesmijo se vrača. Med njimi se je razvilo tovarštvo, drug drugemu pomagajo in so kot ena sama vesela družina.

Vester.

HRASTNIK

Na svojem plenarnem sestanku smo prevzele žene celjskega okrožja nalogo, da zberemo pecivo, cigarete in pisalne potrebščine ter pošljemo vse skupaj mladini na progi Brčko-Banoviči. 8 članska delegacija je 23. julija odpotovala preko Zagreba do Vinkovcev. S seboj smo imele skoraj 300 kg raznih malenkosti za mladino. V Hrvaški Sponici je štab brigade »Fakin« in taborišče celjske brigade. Ko oddamo darila komandantu, se začnemo razgovarjati z mladino. Iz njihovih besed razvidimo, da jim je lepo in si prav nič ne želijo povratka nazaj. Najlepše je pa zvečer pri tabornem ognju, ko se zbere vsa brigada k pesmi in razgovoru.

Težko smo se poslovile od te mladine, ki si s svojim pridnim delom ustvarja boljše bodočnost.

M. G.

VRHNIKA

Učiteljski pripravniki, ki smo lansko leto obiskovali pedagoški tečaj v Ptuj in bili med letom razmesčeni po vsem mariborskem okrožju, izpopolnjujemo svoje znanje v učiteljskem nadaljevalnem tečaju na Vrhniki.

Med tem ko mladinske delovne brigade vztrajno obnavljajo domovino, je naša prva naloga, da se strokovno izobrazimo. Vendar smo sklenili, da hočemo vsaj v majhni meri pomagati pri obnovi. V soboto smo z velikim veseljem odstranjevali ruševine hiše, ki so jo fašisti uničili. Po delu smo se zadovoljni vračali k svojemu študiju.

Breda Bitenc.

Celjska brigada, ki dela pri regulaciji Pesnice ponosno nosi prehodno zastavico v svoje taborišče.

Glavni urednik Ivan Bratko, Ljubljana. Kopitarjeva 6. Naslov uredništva, uprave in tiskarne »Ljudske pravice«: Ljubljana, Kopitarjeva 6. — Telefon 23-61—23-65. Št. ček računa 16.690. Tel. štev. za naročnino »Ljudske pravice«: 30-30, Miklošičeva cesta 5.

KRIŽEVSKA VAS

Mladincem in mladinkam, ki gradijo progo Otovec—Bubnjarci, pomagamo z vsem mogočim. V vsakotredenski akciji zberemo zelenjavo, sočvirje in sadje, ki ga pošljemo štabu mladinskih delovnih brigad. Izkupek vrtno veselice v znesku 6683 din smo darovali mladinskim udarnikom Mladinsko delovno brigado »Dakic« smo obdarovali s 16 kg peciva, 1500 dinarji in 100 cigaretami. Mladinski brigadi »Vidmar«, ki je nastanjena v naši vasi, smo za prihodnje leto 6 potie, udarnikom na Mladinski progi Brčko-Banoviči pa smo poslale okrog 8 kg peciva in 500 cigaret.

Stavkujočim delavcem v Trstu smo ob priliki stavke poslale 900 din, ki smo jih nabrale v nabiralni akciji za stavkujoče v naši vasi.

AFZ Križevska vas pri Metliki.

OTOVEC—BUBNJARCI

S ponosom naznanjamo prav vse mladini na terenu in v delovnih brigadah, da smo potolkli stare norme in postavili nove. Na primer: 10 mladincev iz naše čete je pri podbijanju pragov presežlo normo za 53%. Na vsakega mladince je bila norma 12 pragov v šestih urah, mi pa smo normo dvignili na 15 pragov in skušali bomo to normo prekoračiti. Štirje mladinci so s pomočjo enega delavca v šestih urah dvignili 100 m proge in s tem visoko presežli normo, ki je bila postavljena. Prav tako smo se pokazali tudi pri planiranju in plotju proge. 21 mladincev je v 6 urah naredilo 285 m. Pri tem delu je bila presežena norma za 300 odstotkov.

MARIBOR

Da bi pomagali onemoglim upokojenim delavcem v času, dokler ne bo rešeno vprašanje pokojnin, so darovali delavci delavnice državnih železnic v Mariboru junija eno in meseca avgusta eno dnevnic, kar znaša skupaj skoraj pol milijona dinarjev. S tem denarijem bodo pomagali iz najhujše težave svojim tovarišem, ki so že upokojeni ali pa bodo predvidoma do konca tega meseca. Delavci in nameščeni delavnice državnih železnic so s tem pokazali veliko razumevanje do svojih tovarišev.

R. S.

PTUJ

Prosvetni minister LRS tov. Ferdo Kozak je 9. avgusta v družbi velikega pisatelja Hrvatske tov. Krleža in njegove soproge na potovanju po LRS obiskal Ptuj. Obiskali so strokovno politični učiteljski dopolnilni tečaj, muzej in bivši Herbersteinov grad ter se zanimali za razkopavanja staroslovanskih grobov, ki so v teku.

Ob vsem, kar so videli, se niso mogli dovolj načuditi vrednosti zgodovinskih zbirk ptujkega muzeja in bo nedvomno njihova pozornost povečala zanimanje hrvatskih in naših znanstvenikov za te dragocene ohranitve, v kolikor jih niso odpeljali okupatorji.

Rajo.

KRANJSKA GORA

11. avgusta je mladina iz Kranja obiskala pionirje poštinske kolonije v Kranjski gori in s seboj prinesla 194 kg jabolk, 119 kg kumar, 84 kg krompirja, 52 jajc, nekaj hčola in nekaj moke.

Pionirji in uprava kolonije Kranjska gora se mladini Kranja najlepše zahvaljuje za njeno prizadevanje, da olajša bosanskim bratom bivanje v Sloveniji.

Miloš.

GORNJI PETROVCI

4. t. m. je ponovno prišlo k nam 13 udarnikov iz Maribora, ki so popravljali orodje. Z delom so pričeli ob pol 9. uri in so do pol 4. popravili nad 500 kosov raznih predmetov. V prvi vrsti lonce, kotle, sečkatne stroje, ure, šivalne stroje itd. Vsi so delali marljivo, posebno urar, ki je popravil celo vrsto ur.

Ker pa niso popravili vse pokvarjene posode, poljskega orodja in je še marsikaj ostalo, so mnogo loncev vzeli s seboj, da jih bodo doma popravili ter zopet v dobrem stanju prihajali mesec pripljajali nazaj. Udarnikom smo plačali potne stroške, material za popravila pa so zbrali sami.

Stefan Smodiš.

LESCE—BLED

4. julija smo prišli primorski učiteljski pripravniki na dopolnilni tečaj v Lesce. Poučevali smo že v času borbe, manjka pa nam še precejšnjega strokovnega znanja, zato se trudimo, da bi ga čimprej pridobili.

Tovariši predavatelji nam posvečajo veliko pažnje, da bi se čimbolj usposobili za poučevanje. Učimo se z dobro voljo in veseljem, saj bomo vzgajali naša mlada pokolenja za lepše življenje.

G. M.

RADEČE

Po letu dni smo se zopet zbrali tečajniki pedagoškega nadaljevalnega tečaja v Radečah, da pridobimo novega znanja za bodoče šolsko leto. Ni nas veliko, saj nas je samo 37. Vsi se trudimo, da bomo s tečaja odnesli čim več, profesorji pa nam nudijo vse možnosti za čim boljše vzgojo.

Spoznali smo se z radeško mladino, s katero nameravamo ob zaključku napraviti kulturno prireditev.

V vsem našem delu je veliko truda in volje. Obnova zahteva učitelje nove vrste.

PESNICA

Pri Sten-času, kjer so označeni rezultati dela in razpored dela za naslednji dan se zbirajo v prostem času mladinci in mladinke in pazljivo sledijo številkam, pa tudi objave in razne zanimivosti z veseljem čitajo.

ZEPOVCI

Naša mladina je napovedala dvome-sečno tekmovanje sledečim vasem: Ziberči, Segovci, Lutverci in Gornji Radgoni.

Tekmovali bomo na gospodarskem, političnem in kulturnem področju. Mladina iz vasi Zepovci se zelo trudi, da bi čim več pripomogla k izgradnji naše dežele. V dvome-sečnem tekmovanju upamo, da bomo dosegli lepe uspehe in izpolnili naloge, ki smo si jih zadali v tem tekmovanju. Delamo z veseljem, ker hočemo biti prvi.

Poje Pepca.

RADIO

569 m - 243 m - 46 m

DNEVNI SPORED ZA SOBOTO 17. VIII.

6 Budnice (plošče) — 6.15 Napoved časa, vesti in pregled sporeda — 6.30 Pester jutranji koncert (plošče) — 7 Plesni partizanov (plošče) — 7.15 Napoved časa, vesti, objave, radio koledar in recepti — 7.30—8 Pol ure zabavne glasbe na ploščah — 8.15 Poje zbor bolj. armade pod vodstvom Prokopjeva — 8.30 Napoved časa, vesti in objave — 8.35 Beethoven: Pomladna sonata. Izvaja violinist Karel Rupel, pri klavirju prof. Pavel Sivic — 8.50 Skladbe za male orkestre na ploščah — 9.15—9.30 Napoved časa in poročila — 9.30 Oddaja za predšolske otroke: Zgodbe bere Vida Juvanova — 9.30 Križem po SZ, vmes ob 9.30 Po knjižnem trgu — 9.45 Napoved časa in poročila — 10.15 Prenos koncerta Radijskega orkestra pod vodstvom Uroša Prevorškega iz Dobrne — 11 Partizanske in narodne pesmi poje Slov. sind. kvintet — 11.30 Veder večerni spored na ploščah — 12 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda — 12.15 Na harmoniko igra Konrad Sarlah — 12.30—12.35 Plesno glasbo izvaja Plesni orkester RL pod vodstvom Bojana Adamiča (prenos z Bleda).

KINEMATOGRAFI

LJUBLJANA, UNION: Ameriški film »Ljubavni spomin«, tehnik. Ob 18.30 in 20.30. MATICA: Zaprti. SLOGA: Češki film »Mlada srca«, tehnik. Ob 18.30 in 20.30. KODELJEVO: Zaprti. LETNI KINO TIVOLI: Sovjetski film »Georgij Saakadze«, tehnik. Ob 20 in 21.30. MARIBOR, ESPLANADE: Sovjetski film »Baltiški polanec«, tehnik. GRAJSKI: Finski film »Na pragu slave«, tehnik. LETNI KINO: Sovjetski film »Veliki preobrat«, tehnik. CELJE, METROPOL: Sovjetski film »Čaukam Tea«, tehnik. DOM: Sovjetski dokumentarni film »Osvojevanje Čehoslovaške«, tehnik. KRANJ: Sovjetski film »Tahir in Zura«, tehnik. PTUJ: Češki film »Plesalka«, tehnik.

FIZKULTURA

FD. Svoboda. Za tekmo katero prireja F. Z. S. v nedeljo 18. t. m. se pozivajo na igrišče Železničarja popoldne ob 16. uri naslednji igralci: Lindtner, Volavšek, Lah, Pupo, Perharič, Jerman, Bajc, Acko, Smole, Grintal, Potočnik, Slamberger, Repanšek, Stupica, Martinčič.

Do nadaljnjega se suspendira igralec Rutar Slavko. Črta se iz seznama članic FD Svoboda Jager Sonja.

Tržne cene v Mariboru

11. avgusta 1946

Zelenjava: bob 8 din, buče jedilna 1—4 din, cvetača 10—16 din, čebula 6—8 din, česen 50—60 din, fižol 7—10 din, fižol v stročju 6—8 din, gobe sveže 22—25 din, grah luščen 15—20 din, grah v stročju 10 din, hren 10 din, koleraba 3—4 din, krompir novi 3—4 din, kumare 2—4 din, kumare za vlaganje 8—10 din, paprika sladka 9—12 din, paprika huda 16—20 din, paradizniki 2—4 din, pesa rdeča 3—4 din, por 8 din, radič zeleni 8 din, redkev 5 din, redkvice 8 din, solata glavna 7—10 din, solata endivija 10—12 din, spinat 6—7 din, zelena 5 din, zelje v glavah 4—6 din, zelje rdeče 6 din, korenje 6 din.

Sadje: breskva 6—12 din, češnje 4—8 din, grozdje 10—12 din, hruška 4—10 din, jabolka 3—4 din, melone 10 din, orehi 20—32 din, ringlo 6—8 din, slive rane 4—6 din.

Perutnina: gosi 200 din komad, kokoši 80—120 din komad, piščanci 33—90 din komad, potelini 80—120 din komad, purani 350 din komad, raco 60—120 din komad.

OBVESTILA

VAZNO ZA DOPUSTNIKE — SINDIKALISTE

Dodatno k navodilom Glavnega odbora sindikatov Slovenije, odnosno tajništva Zveze o pošiljanju, odnosno dopustih udarnikov ter ostalih zdravilskih in letoviških ponovno poudarjamo, da se je treba strogo držati sledečega:

1. Vsak predlog za nastop oddiha mora biti vsaj 10 dni prej sporočen tajništvu Zveze, a ono predloži prošnjo upravi Turist-Hotela.

2. Dopust se more nastopiti šele takrat, ko prejme dopustnik »Izkaznico za dopustnike«, na kateri je šele označen točen datum ter naziv gostinškega podjetja, odnosno letoviškega kraja. Skušalo pa se bo ustreči v tem pogledu želji posameznika.

3. Gornje velja tudi za ostale dopustnike — sindikaliste, ki hočejo oditi na odih na svoje stroške.

Gornjih navodil se je treba držati zaradi tega, ker uprava Turist-Hotela ne razpolaga vsak čas s prostori in kraji ter gostinskimi obrati, kakor si to množični posamezniki želijo. Državni gostinski obrati so precej zasedeni, zaradi tega ponovno opozarjamo, da se je treba držati zgoraj navedenih navodil. — ESZDNJ, Glavni odbor za Slovenijo.

INVALIDOM OSVOBODILNE VOJSKE

Obveščamo vse invalide, kateri so se prijavili za administrativno-knjigovodski tečaj, ki bo v Invalidskem domu Ljubljana-Trnovo, da se morajo javiti dne 19. avgusta 1946 ob 8. uri v Invalidskem domu Trnovo, da položijo sprejemni izpit, ki je potreben za obisk zgoraj navedenega tečaja. Tečaj sam se prične 20. avgusta 1946 ob 8. uri v Inv. domu Trnovo.

Po zaključnih izpitih n po pričetku tečaja se novih reflektantov ne bo sprejemalo.

Opozorilo!

Urade in astanove opozarjamo, da vsa obvestila in objave za »Ljudsko pravico« sprejemamo najkasneje do 12 ure. — Uredništvo.

ŠOLSTVO

PRICETEK POUKA NA SREDNJIH ŠOLAH SLOV. PRIMORJA (ena B)

Na gimnazijah v coni B in na učite. ljišču v Tolminu se prične redni pouk 16. septembra. V prvi polovici meseca bodo popravni in sprejemni izpiti ter vpisovanje. Na gimnazijah v Ajdovščini, Il. Bistrici, Kopru in Tolminu se bo zaradi političnih kolonij pričelo šolsko delo teoden dni kasneje. Točen razpored izpitov in vpisovanja bo objavilo na oglasni deski ravnateljstvo vsakega zavoda, kjer dobe dijaki tudi vse druge informacije. Na gimnaziji v Idriji in Tolminu se letos odpre tudi peti razred, ako se vpiše zadostno število dijakov.

Za pripustitev k sprejemnemu izpitu je treba najkasneje do 23. avgusta vložiti s 30 lirami kolekovano pismeno prošnjo na zavodu, kjer kdo želi opraviti sprejemni izpit. Prošnji je priložiti rojstni list, iz katerega je razvidno, da je aneene izpolnil 10. leto starosti, in spričevalo o dovršenem 4. razredu osnovne šole; za učiteljske je priložiti spričevalo o nižjem tečajnem izpitu. Kolekovane pismene prošnje morajo vložiti tudi oni dijaki, ki imajo popravni izpit.

Za vpis v šolo dobi vsakdo pri ravnateljstvu svojega zavoda tiskani obrazec prijave. To prijavo je treba izpolnjeno in kolekovano oddati pri vpisovanju. Podpiše je oče ali njegov odgovorni namestnik.

Na drž. nižji gimnaziji v Zelen bo dne

1. septembra ob 8. uri seja profesorskega zbora, dne 2. septembra bodo popravni izpiti za vse razrede kakor tudi popravni tečajni izpiti; v dneih 3., 4. in 5. septembra bodo nižji tečajni, nostrifikacijski, posebni in privatni izpiti. Dne 6. in 7. septembra bodo sprejemni izpiti za I. razred gimnazije. Pričetek vsakokrat ob 8. uri. Vpisovanje v vse razrede bo 9., 10. in 11. septembra.

MALI OGLASI

PLETILNI STROJ, dobro ohranjen prodam. Naslov v podružnici Ljud. pr., Kranj. IZGUBIL SEM družinsko nakaznico št. 030843 B in jo proglašam za neveljavno. Jože Novak Ponova vas pri Grosupljem. PEVOVODJA, zmožen tudi pisarniškega dela, išče primerno zaposlitev. Naslov v ogl. odd. »Ljud. pravice«.

Münške kamne oosanske slovite kavovosti, izdeluje MIKOLA BENAC, izdelovanje münških kamnov. PLEHAN, DERVENTA

Razpis

Dekanat pravne fakultete v Ljubljani razpisuje

dve asistentski mesti na pravni fakulteti.

Kandidat mora biti diplomirani pravnik.

Predpisano opremljene prošnje, z navedbo področja znanstvenega zanimanja, event. objavljenih znanstvenih spisov in znanja tujih jezikov naj prosilci predložijo v roku šestih tednov po objavi razpisa pri podpisane dekanatu.

Dekanat pravne fakultete v Ljubljani.

ODKUPOVANJE ŽITA IN RAZDELJEVANJE BLAGA

v zvezi z odkupom žitaric v okrožnem mestu Ljubljani

V okrožnem mestu Ljubljani smejo odkupovati žita, ki so jih pridelavci dolžni oddati, le pooblaščenim zbiralec »Navoda«, in sicer mlin Cerne v Fužinah, Juvanov mlin v Gameljnah in viški mlin; kot razdeljevalci blaga v zvezi z odkupom žitaric pa so pooblaščenec te-le »abavne-prodajne družde, odnosno poslovalnica, ki bodo prodajale racionirane industrijske izdelke: Naproza — Kongresni trg (tekstil, Naproza — Wolfova (čevlji), poslovalnica »Zelenina« (prej Schneider-Vorovšek) (težnja).

PRESKRBA

DELITEV SVEZEGA MESA

V soboto 17. avgusta prejmejo od 7. do 11. ure pri svojih stalnih mesarjih upravičeni potrošniki okrožnega mesta Ljubljane po 10 kg telečjega ali govejega mesa na odrezke »I—18 avgust ali »III—38 avgust« osnovne živilske nakaznice, izdane od MLO, Ljubljana. Prodajna cena telečjemu oziroma govejemu mesu je din 32 za kg.

VAZEN SESTANEK V LJUBLJANI

Redni sestanek vseh uličnih — krajevnih odborov vseh deset mestnih četrti, KLO Kozarje—Podsmreka in Vrhovci ter vseh terenskih odborov OF in četrtinskih ljudskih odborov bo v sredo, dne 21. t. m., točno ob pol osmi uri zvečer v tovarnici Tehnične srednje šole (vhod iz Askerčeve ulice, glavni vhod).

Nujno je, da se zastopniki vseh vabljenih ljudskih in OF odborov udeležijo sestanka pravočasno in polnoštevilno!

Sestanek, ki bo trajal samo pol ure, so morajo obvezno udeležiti od vsakega uličnega — krajevnega odbora vsaj sekretar in poverjenik za preskrbo, gospodarski referenti vseh terenov OF, predsedniki, tajniki in referenti za preskrbo OLO ter predsednika, tajnika in referenti za preskrbo KLO Kozarje — Podsmreka in Vrhovci.

ŠOLSTVO

brn, vsakokrat od 8. do 12. ure popoldne. Prošnje za popravne in sprejemne izpite, kolekovane z din 10, je vložiti v ravnateljski pisarni do 30. avgusta t. l. Obrazec prošnje za sprejemne izpite dobite pri šolskem poslužitelju po 1 din. Rok vlaganja prošnje za privatne izpite je že potekel in se prošnje ne sprejemajo več. Natančneje navodila so razvidna s šolske deske, dobite jih pa tudi v ravnateljski pisarni vsaki dan od 8. do 10. ure popoldne.

Upraviteljstvo strokovne nadaljevalne šole v Gornji Radgoni javlja, da bodo popravni izpiti za vse vaje dne 3. septembra, dne 5. septembra 1946, in to za vaje dne 3. razreda od 14. do 16. ure, za vaje dne 1. in 1. b razreda pa od 16. ure dalje v prostorih osnovne šole v Gornji Radgoni. Vpisovanje vajencev za novo šolsko leto bo v ponedeljek, dne 9. septembra 1946, istotam.

Državna nižja gimnazija v Slov. Konjicah. Popravni in privatni izpiti pričene dne 3. septembra. K sprejemnemu izpitu za I. razred, ki prične dne 6. septembra, se je prijaviti s posebno prijavo, kolekovano s 10 din, najkasneje do 5. septembra. Vpisovanje v vse razrede bo dne 9. in 10. septembra.

Na IV. drž. moški gimnaziji v Ljubljani-Bežigrad se začne popravni, razredni in privatni izpiti v ponedeljek, 3. septembra, sprejemni izpiti pa v petek, 6. septembra. Prošnje je oddati v pisarni do 25. avgusta t. l. Vse podrobnosti o razporedu vseh teh izpitov kakor tudi tečajnih izpitov bodo objavljene na oglasni deski do 30. avgusta. Vpisovanje bo 7., 9. in 10. septembra.

Zdravniško dežurno službo v Ljubljani opravlja od sobote, 17. avgusta t. l., opoldne do ponedeljka, 19. avgusta t. l., do 8. ure zjutraj mestni zdravnik dr. Ciber Franc, Zelenikarjeva ul. 20, telefon štov. 36-61.

Knjigovodjo-bilancista o dn. knjigovodkinjo

večšega tudi obratnega knjigovodstva sprejme takoj

Ceršaška tovarna lepenke

Ceršak, p. St. IIIj v Sl. 9.

MUHE

Kartoni za uničevanje muh so preizkušeno najzanesljivejše sredstvo. Pošilja jih laboratorij »TERNO-KOL«, Beograd, ulica Br. Krma-novića št. 13, in sicer po proizvajalni ceni 149 din 100 kosov, vstet je skupni davek. Pošiljamo po povzetju.